

Otvoritev zborovanja Lige narodov - Judje sokrivi nemirov

ZBOROVANJE SE PRIČELO V PRIJATELJSKEM DUHU. — UPANJE, DA PRIVEDE TA KONFERENCA EVROPO DO STVARNEGA DELA IN IZLOČI NEPRESTANO VOJNO NEVARNOST. — NAMEN ANGLIJE IN AMERIKE, DA SKUPNO DELUJETA NA RAZOROŽEVANJU.

Genova, Švica. — V ponedeljek, 2. sept. je bilo slovensko otvorjeno 10. redno zborovanje Lige narodov. Prisotnih je bilo osem ministerskih predsednikov in 15 ministrov za zunanje zadeve različnih držav. Predsednikom zborovanja je bil izvoljen Gustavo Guerrero sedanji pariški poslanik države Salvador, ki je otvoril sejo s primernim nagovorom in nato razdelil delo zborovanja na šest delov, kar je oddal v razmotrivanje primernim odborom.

Prvikrat, odkar se je Liga narodov ustanovila, se je to zborovanje pričelo v resnično prijateljskem duhu. Zasluga za to gre v prvi vrsti Kelloggovemu mirovnemu paktu, ki ga je nedavno sprejela večina svetovnih držav, in pa dejstvo, da so se pred par dnevi zedinile prizadete države glede reparacijskega vprašanja. Na ta način ima Nemčija, kakor vse druge države, jasno pot pred seboj in ve jasno za svoje dolžnosti in tudi za svoje pravice. Pričakovati je torej, da se bo Ligi na tej konferenci končno posrečilo priti do tistega viška, kjer ne bo vsaka država gledala samo na to, koliko bo največ mogla napraviti profita na račun drugega naroda, ampak, da bodo vendar začele v medsebojnem sporazumu delovati na splošnem blagostanju razdrapanne Evrope. Pot je zdaj gladka in viden je, kdo se bo nergač in kdo resnični delavec.

Mirovni značaj tega zborovanja znači posebno izjavo angleškega min. predsednika Mc Donalda, da bosta Anglija in Zedinjene države poskusile vsa sredstva, da pride med obojema državama do sporazuma glede razorožitve na morju in da daste s tem dober vzled drugim manjšim državam.

AMERIKA POTREBUJE MNOGO VEČ CEST.

Chicago, Ill. — Dasi so ceste v naši deželi številnejše in brez primere boljše, kakor kjerkoli drugje na svetu, se vendar kažejo, da so še zelo, zelo pomanjkljive. Posebno v zadnjih praznikih ob Labor Day so takorekoč popolnoma odpovedale, in na vseh cestah ki vidijo proti velikim mestom, si lahko videl miljo dolgo vrsto avtomobilov, ki se niso mogli ganiti, in marsikdo, ki je menil, da bo že opoldne na svojem cilju, je še v mraku tičal kje v gneči avtomobilov. Avtomobilski promet tako rapidno narašča, da ga gradnje novih cest ne more dohitevati, in to je problem, ki stalno daje posla državnim in okrajnim cestnim upravam.

"Am. Slovenec" je tvoj prijatelj, predstavi tega svojega prijatelja svojim drugim prijateljem in jih nagovori, da si ga naroči!

TUDI JUDJE KRIVI NEMIROV

Arabci dolže Jude izzivanja. — Splošna situacija v Palestini se približuje normalnosti.

Jeruzalem, Palestina. — Ako se upoštevajo izjave arabskih voditeljev, tudi Judje nimajo popolnoma čistih rok pri sedanjih nemirih v Palestini. Baje so Judje s svojim izzivanjem povzročili vse sovražnosti. Tako so brez vsakega povoda priredili 15. avgusta demonstrativni obhod po izključno arabskem delu mesta in tam zasadili svojo versko zastavo ter pri tem sramotili in žalili Arabce. Po svojem delu mesta so imeli arabske pasante napadali in več izmed njih občutno poškodovali. Kakor je izjavil eden izmed vplivnih arabskih voditeljev, so Arabci pripravljali sodelovati z vlado pri upostavitvi miru in za večanje blagostanja v deželi, kakor hitro bo spremenjena politika, ki daje Judom velike prednosti in ki se je izkazala pogubonosnim.

Razen nekoliko posameznih spopadov v nekaterih vaseh, je splošno stanje mirno in se očitno stalno izboljšuje. Zaradi protipostavne nošnje orožja je bilo aretiranih 160 Arabcev in 52 Judov. V Jeruzalemu samem so trgovine zopet odprte in časniki zopet izhajajo. Po izjavi ameriškega konzula je bilo v času nemirov prišlo ob življenje 8 ameriških državljanov, ranjenih pa je bilo 16.

Naročajte najstarejši slovenski list v Ameriki "Amerikanski Slovenec".

VABILO.

Ker ne znamo naslovov vseh naših bivših faranov in začetnikov, moramo torej potom listov povabiti vse ostale še živeče farane in začetnike župnije sv. Jožefa tukaj v Forest City.

Veliko jih živi sedaj v mestu Cleveland, Wyoming Valley in drugod. Zatoraj vabimo Vas vse, pridite nazaj za en dan, to je 15. septembra t. l., na praznovanje 25letnice naše župnije. Upamo, da se bote sešli vsi skupaj na ta dan. Gotovo marsikateri misli priti na obisk na cr ali drugi čas; vzemite torej ta dan in pridite k nam! Pričakujemo Vas in pričakujemo Vas cela župnija, za katero ste tako požrtvovalno delali, da se še enkrat skupno veselimo, in to na 25letnici župnije sv. Jožefa v Forest City, Pa. Odbor.

KRAJ, KJER LETOVIŠČI PREDSEDNIK HOOVER.

Letovišče, kjer je letos predsednik Hoover prebil poletno počitnice v Blue Ridge gorovju, v državi Virginiji. Na sliki je videti skupino časninarskih poročevalcev in fotografistov, katerim se je pred letom ogledati predsednikovo letovišče.

SUHAČI OPOZARJAJO VINIČARJE

Zvezni suhaški komisar izdal oklic, naj bodo vinogradniki izbirčni, komu prodajajo sad. — Grozdni sok je dovoljeno izdelovati.

San Francisco, Cal. — Skozi deset let prohibicije so suhači stikali samo za pljačo; zdaj so se pa končno naenkrat spomnili, da je pravzaprav grozde povzročitelj vseh njihovih skrbi in preglavic. Prav radi bi izdali zapoved, da se morajo vsi vinogradi posekati; ker pa te pravice se nimajo, so se obrnili na vinogradnike s milo prošnjo, naj vendar za božjo voljo pazijo, komu bodo prodali svoj zlahčni sad, da bi po "nemarnosti" kupca grozdni sok ne zavrel in se izpremenil v alkohol. Vinogradniki so obljubili, "da bodo" pazili, in s to izjavo se je zvezni prohibicijski komisar, Dr. J. M. Doran, zadovoljil in vinogradnikom obljubil, da ne bo preveč pazil na nje.

Ker pa vinogradniki najbrž "ne bodo" preveč izbirčni pri kupcih, in ker za enkrat še ni postave, ki bi prepovedovala izdelovanje grozdnega soka, tudi letos se ne bo naša dežela tako suha, kakor bi si nekateri želeli. Grozdni sok se namreč kakor znano, kaj rad izpremeni v neki drugi sok.

Las Vegas, Nev. — Nad tem mestom se je utrgal oblak, kar je imelo za posledico, da je naraščajoče vodovje pokrilo za čevlji visoko vse mestne ulice, kakor tudi ceste v okolici mesta. V splošni zmedbi sta trčila dva avtomobila drug v drugega, pri čemer so bile ubite tri osebe.

DR. TRUMBIČ ODŠEL V TUJINO

Vest iz Dunaja poroča, da je odšel dr. Trumbič v tujino in da se nahaja že na Dunaju. Z njim so odšli še trije drugi hrvatski inteligenti.

Dunaj, Avstrija. — Dr. Trumbič, znani hrvatski inteligent, ki je vodil delo Jugoslovanskega odbora med vojno v Londonu in bil potem v nozi državi Jugoslaviji zelo aktiven politik in državnik, je glasom poročila skrivaj odšel iz Jugoslavije na Dunaj. Z njim so odšli v tujino še dr. Kosutič, dr. Cihla in še en drug hrvatski inteligent. Poročila omenjajo, da je Trumbič odšel v tujino z namenom, da zasnuje v tujini akcijo za osvoboditev Hrvatske. Ameriški hrvatski listi navdušeno pozdravljajo Trumbiča v tujini in omenjajo, da bo šel pred ligo narodov z hrvatskim vprašanjem.

Ta vest je vsekakor žalostna za nas Jugoslovane, ki pokazuje, da se bratje v lastni hiši ne morejo razumeti. Morda so tu in tam dobri vzroki za hrvatsko vprašanje kakoršne je v podrobnosti, toda te notranje stvari se ne bodo rešile v korist Hrvatov s tem, da Hrvatje v tujini razobešajo domače prepire. Tujci, na katere se Hrvatje sklicujejo znajo rešiti hrvatsko pitanje tako, da bo hrvatsko pitanje izročeno v reševanje slovanskim sovražnikom, kakor je že bilo. Ali so pa Hrvatje res tako vneti za hlapčevanje tujcem?

Sevilla, Španija. — Velikanski požar je razsajal v okolici tega mesta, ki je popolnoma uničil tri vasi. Zahteval je tudi pet človeških žrtev, tri otroke in dva starčka.

KRIŽEM SVETA

Berlin, Nemčija. — Policijsko oko je že nekaj dni zasledovalo sumljivega moškega, ki se je približeval osebam na ulici, kakor tudi v javnih lokalih. Končno ga je aretirala in bila sama presenečena nad uspehom. Iz listin se je namreč izkazalo, da je poslan iz urada sovjetske propagande. Pri njem so tudi našli množino komunističnih letakov, ki jih je skrivaj razdeljeval.

Pariz, Francija. — Celo v Parizu samem se ne strinjajo vse ženske za nošnjo kratkih kril. Obstojata tukaj neki klub "za povzdigo ženskega dostojanstva," katerega članice so poslale oster protest vsem merodajnim izdelovalnicam ženskih oblek in zahtevale, naj se končno že ukine moda, ki je v sramoto ženskemu spolu. Lahko si mislimo, da je mladih žensk kaj malo včlanjenih pri tem klubu, ako je sploh katerega.

Rim, Italija. — Mussolinijeva samovlada ima kaj malo prijateljev in se vzdržuje na površju bolj s pomočjo bajonetov kakor s simpatijo ljudstva. Nedavno so aretirali tri moške, o katerih se je izkazalo, do so člani velikanske profitašistične organizacije, ki ima svoj glavni stan v Franciji in ki je razpredena po vseh večjih italijanskih mestih. Eden izmed njih je izjavil, da ne bodo prej mirovali, dokler ne pride italijansko ljudstvo zopet do svojih pravic.

London, Anglija. — Da londonski "underworld" ne obstoja samo v kino glediščih, je dokazal pohod, ki ga je policija napravila na neko ovadbo. Policija je pri tem napravila odkritja o kakoršnih niti sama ni sanjala, in celo v boljših delih mesta. Aretirala je množico oseb, več celo iz oddaljenih rodbin.

Taylorville. — Kakor se je okrožni superintendent izrazil, bodo štirje rudniki Peabody Coal Co. pričeli stalno obratovati s 1. oktobrom ali morda še prej.

TUDI MOŠKI SO ZNORELI.

Zagreb, Jugoslavija. — Nedavno je bil razpisan kontest za nagrado \$200,00 za najlepšega moškega na Hrvaškem. Kakor poroča list "Večer," se je do zdaj priglasilo že nad 20,000 "šikov," in vsak izmed njih seveda smatra samega sebe za najlepšega. Tukaj je pač na mestu tisti pregovor o praznem klasu, ki vedno najvišje pokoncu štrli.

SPRAVI SLAMNIK, ČE TI JE ŽIVLJENJE DRAGO.

Chicago, Ill. — Neki mladenič, ki je najbrž pozabil, da Labor Day znači smrtno uro za slavnike, je bil občutno in nevarno pretepen od treh razposajencev. Povod pretepu je bil njegov slamenik, ki ga je dan po Labor Day še nosil na glavi. Zbili so mu ga z glave, nad čemer je on protestiral, in prišlo je do pretepa.

Iz Jugoslavije.

SRBSKI RAZBOJNIK JOVAN BABIJIČ BAJE USTRELJEN. — ČETVORČKI ROJENI V MENGEŠU. — RAZNE NEZGODE IN NESREČE. — DRUGE RAZNE VESTI IZ VSEH KRAJEV DOMOVINE.

Vesti o smrti najhujšega razbojnika Južne Srbije.

Kičevo, 12. avgusta. Med kmečkim prebivalstvom se je naglo razširila vest, da je najhujši razbojnik Jovan Babijič deležen iste usode kakor njegovi pajdaši Strujič, Mišovič in Radovanovič, ki so pred tremi meseci padli v boju z negotinskimi orožniki. Babijič je bil nekada dober kmet v Laznici ter je postal hajduk, ker mu je gospodarstvo začelo propadati. Okrog sebe je zbral najnevarnejše razbojnike. Na njegovo glavo so letos oblasti razpisale ogromno nagrado 200.000 Din. Med ljudstvom se govori, da je bilo njegovo truplo najdeno v nekem gozdu. Oblasti so izvršile natančen pregled označenega mesta, a brez uspeha. Zdi pa se, da je na vesti vendarle nekaj resnice, kar je razvidno iz dejstva, da so nedavno patrolje potisnile Babijiča z dvema njegovima tovarišima v zasebni in ga v borbi težko ranile. Babijiča so v poslednjem trenutku rešili tovariši, ga odnesli in skrili v dupline. Mogoče, da je ranam sedaj podlegel.

Izgredi in nesreče.

Novo mesto, 12. avgusta. — Včeraj 11. avgusta je bilo pri Sv. Miklavžu na Gorjancih žeganje, ki se je po običajih spremenilo v veselje po raznih gostilnah. Pri neki taki gostiji je bila družba 15 fantov, delavec gorjanske žage. Ko se fantje krepčali, je primahalo kakih 20 fantov iz Vrhpolja, ki so menda iz kake stare mržnje navalili na družbo s palicami. Razvila se je prava bitka, iz katere so odnesli delavec Janez Kobe težko prsnorano z nožem, kurjača Lužar in Recelj pa težje udarce po glavi. Vsi trije so v tukajšnji bolnici. Razine poškodbe imajo še nekateri drugi, ki pa se zdravijo doma. Vsi ranjenci so iz tabora napadenih, če so tudi napadalci kaj izkupili, še n'znano.

Nesreča je spremljala tudi žeganje v Šmarjeti. Možnar se je 24-letnemu Janezu Zormanu prehitro užgal ter ga obžgal po obrazu in po rokah. Tudi Zormanu so odpremili v tukajšno bolnico.

Požar na Bledu.

Bled, 12. avgusta. Na Bledu je snoči 11. avg. nenadoma izbruhnil požar v gospodarskem poslopiju gostilničarja Josipa Ažmana. Bilo je proti 23. uri, ko je goste, zbrane v gostilni, presenetilo vpitje z dvorišča. Prvi je bil ogenj opazil uslužbenec Alp-avta Fran Meršol in začel klicati na pomoč. Iz podstrešja gospodarskega poslopija so že švigali ostri plameni in začeli kmalu objemati ves objekt. V par minutah so bili gasilci na mestu in so s pomočjo hidrantov ta-

koj stopili v akcijo. Prihitali so tudi orožniki in začeli vzdrževati red, kajti dotok razburjenega prebivalstva in gostov je bil vedno večji in so mnogi prihitali tudi z avtomobili. Vsa cesta proti Lescam je zažvela kakor redko kdaj podnevi.

Gospodarskega poslopija ni bilo mogoče več rešiti, zato pa so gasilci pod vodstvom načelnika Pogačarja z velikim tveganjem reševali živino in stroje. Ves letošnji pridelek žita in sena pa je seveda s poslopjem in trisobnim stanovanjem v njem postal žrtev ognja, ki je postajal vedno silnejši ter je postajal opasen za sosednja poslopija, predvsem za nasproti stoječo Pretnarjevo trgovino in njegovo drugo hišo ter za vilo, ki stoji v bližini.

Smrti padec kolesarja.

Na Veliki Šmaren 15. avg. so imeli člani Marijine družbe na Homcu svoj sestanek in tega se je udeležil tudi idealni mladenič Ivan Kramar. Imel je s seboj kolo in ko je sestanek minil, se je nič hudega sluteč vsedel na kolo in zdrčel po strmem klancu od cerkve proti vasi. Tedaj mu je po odpovedala zavora in nesrečni mladenič si najbrž ni znal pomagati. Z vso silo ga je vrglo v vogal skednja. Prebil si je lobanjo in utrgale so se mu žile. Dr. Grebenc, ki se je slučajno mudil prav bližini, mu je sicer nudil prvo pomoč, toda poškodba je bila pretežka. G. župnik Fr. Govekar mu je podelil poslednje olje. Hoteli so ga prepeljati z avtomobilom v bolnico, pa je med tem že izdihnil.

Četvorčki.

Ljubljana, 16. avgusta. Nenavadna, ne samo za naše kraje, temveč splošno izredna in zelo redka rodbinska sreča je doletela včeraj priprosto gorensko rodbino. V ženski bolnici v Ljubljani je porodila Terezija Gorenjc, doma iz Lok št. 74 pri Mengšu — četvorke in sicer dva dečka in dve deklici. Mati in vsi štirje novi mali zemljani so živi in zdravi. Mož srečne matere je strojni ključavničar v topniškem arzenalu v Ljubljani. Terezija Gorenjc je bila že do sedaj mati šestih otrok, s tem srečnim porodom pa je postala mati desetim otrokom.

Prihod angleške mornarice na Jadran.

Letos v mesecu septembru bo angleška mornarica obiskala naš Jadran, kjer bo ostala okrog 10 dni. Te dni je že priplula v Gruž ena izmed angleških vojnih ladij z mostvom, ki bodo uredili vse priprave za omenjeni obisk.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevoev po praznikih.

Izdaja in tiska
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: CANAL 0098

Naročnina:
Za celo leto \$5.00
Za pol leta 2.50
Za Chicago, Kanado in Evropo: \$6.00
Za celo leto 3.00

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 0098

Subscription:
For one year \$5.00
For half a year 2.50
Chicago, Canada and Europe: For one year \$6.00
For half a year 3.00

POZOR. — Številka poleg vašega naslova na listu znači, ko kdaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagate listu.

DOPISI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrtega dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

Birokratizem.

Človek bi mislil, da pri naši ameriški demokraciji nimamo prav nobenega birokratizma. Naša demokracija res ni samolepna, ampak ima opravka s kakim uradom. So sicer izjeme, na splošno pa je uradnik za ljudstvo, ne pa ljudstvo za uradnika. Birokratizem pa niti pri nas ni zamrl, in zdi se celo, da dviga svojo glavo prav grozeče, in je treba pozora v javnosti.

Kaj je birokratizem? Težko je podati pravo definicijo, še težje pravilno razložiti, kaj vse vsebuje birokratizem. Pogostoma se govori o "starih" birokratih in predvsem se dolži Evropo, da ima še danes svoja birokrate. Ni dvoma, da jih ima morda več kot kaka druga dežela, in jih je imela nekoč še več.

Spominjam se dogodka iz prvih dijaških let. Neki profesorji je bilo treba priložiti tudi spricévalo, da so mi bile stavljene osepnice. Sicer se sledovi še danes vidijo na rokah, a to je moralo biti črno na belem. Treba je bilo toraj dobiti spricévalo. Do dotičnega urada je bila dolga pot. Uradnik ni imel uradnih ur, s svojim očetom sva nanj čakala ves dan. Ni ga bilo odnikoder. Drugi dan zopet na pot. Po dolgem čakanju se je nama posrečilo, da prideva pred njega. Bilo je precej zgodnjaj, izgovorov, nevljudnosti, preden je naju razumel. Ure in ure so prešle, a končno se mož vsede in poišče, kjer je bilo registrirano, da sem prejel tedaj in tedaj osepnice. Listina je bila zelo kratka. Oče poprašajo po pristojbini, in ako listino dobiva. Pa se je uradnik zadržal, da je kaj takega danes nemogoče, češ, "štempel (kolek) se mora prej posušiti," toraj naj prideva po listino drugi dan.

To je birokratizem, ki je očetu požrl tri dni ob nujnem poletnem delu.

Morda so časi ravno takega birokratizma minili, a birokratizem ni zml niti v naši demokratični Ameriki.

Imamo neko vrsto bank (jointstock land banks), ki so sicer v zasebnih rokah, a pod nadzorstvom federalne vlade. Skupno jih je 52. Tisočeri so vplačali na delnicah 41,745,000 dolarjev na glavnico, in 1,387,000 za rezervo, (surplus). Javnost je pokupila za zavode za 586,000,000 bondov. Številke so velike, zavodi pa nekaj nočejo prosperirati. V zadnjih dveh letih so varnostne listine izgubile za 115,000,000 na vrednosti. Trije zavodi so "na kridi", a imajo več uradnikov od časa, ko so še "uspevali."

Vse je nekako zagonetno, a The Journal of Commerce v Chicagu reši to zagonetko. Zavode davi federalna vlada, ker je federalna skrb tako velika, da radi same skrbi zavodi končno shirajo.

List razsežno opisuje to vladno skrb. Ako se predsedniku kake podružnice zdi umestno, da n. pr. odpusti najzadnjeje ga uslužbenca (office boy), stvar nikakor ni tako enostavna in priprosta, kakor bi se na prvi hip zdelo. Predsednik mora izpolniti vzorce št. 1361, ki ima naslov "Personal History and Service Record". Ta vzorec se mora predložiti Hon. Chester Morillu, tajniku in generalnemu svetniku of the Federal Farm Loan Board. Ako Hon. CH. Morill ne pristane na odpust, se mora uslužbenec obrdržati. Ako privoli, se mora izpolniti nov vzorec za novega fanta, in vzorec mora biti spisan s pisalnim strojem. Fant sam mora spisati in opisati, kje se je šolal, učil, vadil . . . predsednik to prebere, doda svoje opazke in

predloži na "višje" mesto. Uzorec se niti ne sme preganiti, drugače se ne sme predložiti Hon. Ch. Morillu. Ta presodi, če je fant vreden službe in plačila, in če on najde, da ni, mora predsednik poiskati drugega fanta, in zopet se začne ista pot istih uzorcev, istih opazk . . . ako morda oba uslužbenca ne apelirata.

To je — birokratizem slavne ameriške federalne vlade, ki ima več zakonov, več "red tapes," več zločinov kakor kaka druga vlada na svetu.

Kaj sledi? Imenovana banka mora imeti prav "cah" življenje, ako je naredila le tri podružnice v dveh letih — krido, in so varnostne listine izgubile samole do dvajset odstotkov na veljavi.

Končno zelo potreben opozor. V naši javnosti se zelo intenzivno dela na tem, da bi se vsa vzgoja spravila pod klobo federalne vlade. Prizadeti krogi dremajo in spančajo, — birokratizem, in v tem slučaju bi se pokazal v vsi svoji — skrbi, neprestano dela, ker birokratizem ni za ljudski dobrobit, temveč le za — birokratizem, in naj njegova skrb tudi vse — zadavi.

TO IN ONO IZ CHICAGO.

Chicago, Ill.

Zdaj, ko je glavna sezona za piknike in razne izlete pri kraju bo prišlo kmalu po naših naselbinah drugo delo na vrsto. Društva že snujejo svoje prireditve kot vinske trgatve, plesne veselice, razne dramske predstave, itd. Enakih prireditev bo zopet več kot je nedelj in praznikov na razpolo. Vse te prireditve so pa potrebne, zlasti prireditve naših društev in fara. Pri društvih mora vodstvo vedno gledati, da društvo finančno napreduje in raste, da so na razpolo sredstva za podpiranje onih, ki jih slučajno zadene bolezen ali nesreča. Istotako morajo č. gg. duhovniki po naselbinah in cerkveni odbori vedno prirejati zdaj to in ono, da se dobi skupaj sredstva, potrebni denar, za odplačevanja dolgov in nabavljanje raznih potrebščin, ki se jih potrebuje. Vse te in enake prireditve smo dolžni v prvi vrsti in predvsem krepko podpirati, kajti te prireditve so naše in če ne bomo svojih prireditev podpirali, katere pa naj? Naša župnija sv. Štefana se pripravljala na veliki bazar, kateri bo kmalu razglašen kedaj se bo vršil. Ta bazar, kakor se čuje bo prirejen v velikem obsegu in zato je pričakovati tudi na velik uspeh. K sodelovanju se vabi vse in čim večji uspeh bo, temvečja korist bo to za vse farane sv. Štefana.

Kakor čujemo je film Veslov, katoliškega shoda že gotov in glav. predsednik ima v oskrbi prirejanja programa v sporazumu lokalnih društev in naselbin. Gotovo bode te slike kabazne tudi pri nas, ravno kedaj še ni znano. Svoje programe imajo za prihajajočo sezono gotovo že tudi naša pevska društva in naši dramatikarji tako bo dovolj zabav in veselja za vse. Okolica okrog šole in cerkve sv. Štefana je te dni na no-

vo oživela. Začelo se je namreč zopet šolsko leto in naš mali domači drobiž zopet žvrgoli in skače okrog šole in cerkve, da je veselje. List Amer. Slovence je objavil pred par dnevi serijo člankov o važnosti katoliškega tiska. Upati je, da vsi, ki so čitali članke in imajo mladino za šolo so svoje otroke vpisali v župnijsko slovensko šolo, kamor edino spadajo radi narodnosti, zlasti pa še radi verske vzgoje, ki je mladini tako potrebna. Kdor ravna drugače, naj ve, da ne ravna prav in bodočnost ga bo o tem prej ali slej temeljito prepričala.

Zadnji teden je odšel iz Chicage od sv. Štefana Rev. Pascal, O. F. M. drugi pomožni duhovnik pri sv. Štefanu. Odšel je v Detroit, Michigan, kamor je poslan, da namesti Rev. Bernarda Ambrožiča, O. F. M. kateri je doslej župnikoval pri sv. Janezu v Detroitu. Father Bernard pa bo nastavljen, kakor se poroča, profesorjem v Lemontu. — Father Pascal, dasi ni bil naše narodnosti, je vzorno skrbel za šolsko mladino. Takoj ko je bil prišel je začel uvajati red in disciplino in isto tudi spravi pri naši mladini na visoko stopnjo. V tem kakor tudi v drugih ozirih zasluži gospod vse priznanje. Kot drugi pomožni duhovnik pri sv. Štefanu je imenovan sedaj Rev. Benedict Hoge, O. F. M., kateremu kličemo vsi prisrčno pozdravljen in dobrodošel med nami!

V nedeljo dne 8. sept. priredi Tretji red cerkve sv. Štefana s pomočjo faranov banket v počast Rev. Dr. Hugo Brenu, kateri je dospel pred nekaj časa na Veslov, katoliški shod iz domovine in na agitacijo za nabožni list "Cvetje," ki ga izdaja oo. frančiškani v Ljubljani. Kakor se poroča, namestava č. g. v prihodnjih par tednih odpotovati nazaj v domovino.

O priliki Delavskega praznika, ko sta bila nedelja in naslednji dan praznik torej dva dni skupaj na razpolago je nas obiskalo več prijateljev in znancev iz raznih naselbin, ki so prišli si malo ogledat Chicago in obiskat svoje prijatelje in znance. Med drugimi so nas obiskali Mr. in Mrs. Anna in John Černovšek, Mr. Karl Regenfelder, Mrs. Justina Lamovšek in Mr. Ferdinand Kišek, vsi iz Milwaukee, Wisc. Vsi so se ustavili v našem uradu. — Iz Jolietja se je mudil pri svoji hčeri Mrs. J. Oblak, Mr. Marko Bluth, naš zastopnik v Jolietu. — Iz Clevelanda je nas obiskal in si ogledal našo tiskarno naš prijatelj, Mr. R. Polež. — Med tem pa je dosti naših rojakov odšlo te dni v poset v druge naselbine. Železnice v poletni sezoni imajo ob sobotah posebne izletne vlake, ki ljudi v soboto večer odpeljejo v razna mesta in v nedeljo večer iste zopet nazaj privedejo. Vožnja na takih izletnih vlakih je zdaj znižana. Tako n. pr. vožnja na izletnem vlaku na Nickel Plate progi, to samo ob sobotah, stane iz Clevelanda ali pa iz Chicage semintja samo okrog 7.00 od drugih časih pa stane samo v en kraj \$12.00 v oba \$24.00. Prav lepa prilika ob takih časih, da se ljudje podajo na obisk, ki je vožnja znižana.

Skozi Chicago je potovala v soboto Mrs. Marie Priland, glav. predsednica Slovenske ženske zveze, na potu v St. Louis, Mo. kamor je šla na par dnevni odhiti in obisk h svoji teti, ki živi v St. Louisu. V soboto pa je nas obiskalo več mladih Clevelandčanov med drugimi Anton Grdina, ml. in Joseph Grdina, oba sinova uglednega našega veljaka iz Clevelanda, Mr. Antona Grdina, glavnega predsednika K. S. K. J. Šli so v Joliet, Ill. kjer se je vršila zadnja nedeljo žogomentna borba med Jolietom in Clevelandom za prvenstvo. Kakor čujemo so zmagali sijajno Clevelandčani. Zmagovalcem naše čestitke, premagancem pa novega poguma in junaštva za prihodnjici.

NAROČNIK A. S. DAJE PRIZNANJE FATHER ČERNETU.

Milwaukee, Wis.

Čenjeno uredništvo! Pošiljam v pismo naročnino \$5.00 spet za eno leto naprej za priljubljeni list A. Slovenec, kateri mi zelo ugaja. V njem vse izvem novice iz starega kraja in novice po Ameriki, mnogo preje, kakor v kakem drugem listu. Pred par dnevi sem bral v A. Slovincu pismo iz Trsta. Rečem, da me je zelo ganilo, ko sem čital, kako se godi našim bratom pod Italijani. Sem sam odtam doma in vem, kakšna je italijanska osabnost, odkar so prišli na slovensko zemljo, ne kot zmagovalci, pač pa kakor nepovabljeni in nepoklicani, a

potem so se tam ugnedzili in nam zaslužili lepo Primorsko in Goriško. Ako je kaj na svetu krivičnega, je gotovo zelo krivično to, kar so naredili Italijani že dosedaj iz naših krajev. Kar razumeti ne morem, da mora Jugoslavija vse to tako mirno gledati. Jaz sem prepričan, da če bi prišlo do vojske, da bi vsak Slovenec se boril za svojo zemljo, kakor lev in da bi tudi vsak Slovenec štel za najmanj pet Italijanov. Ta grda italijanska požrešnost! Naši ljudje ne smejo na lastni zemlji imeti nič več niti slovenskega imena. Kje kaka družava še tako zatira kake narod? Jaz mislim, da nikjer!

G. Urednik, jaz bi svetoval, da bi ameriški Slovenci začeli s kako akcijo, da bi se Italijane pred drugimi narodi razkrinkalo, kaj delajo z našimi ljudmi doma. Vsak bi že gotovo nekaj dal v ta namen. V Ameriki smo v svobodni deželi in tu bi lahko veliko storili za naše brate pod Italijo. Dopisniku iz stare domovine iz Trsta se zahvaljujem za nje govornik in naj bi se le večkrat oglašil in povedal, kako se jim godi. Tebi A. S. pa želim obilo napredka med našim narodom v Ameriki. Leto in pol bo, odkar sem se ga naročil, pa moram reči, da mi je postal to najbolj priljubljen list izmed vseh. Z zanimanjem sem čital članek izpod peresa Rev. Father Černeta, župnika iz Sheboygana, ki je tako jedrnat povedal tisti gospej Lovšetovi iz Ljubljane. To je bilo potrebno in Father Černe je edini, ki ima pogum, da pove odločno tako stvar. Jaz sem bil že parkrat v Sheboyganu na obisku pri svojih prijateljih in resnično je, da sem občudoval tamošnje otroke, ki tako lepo slovensko govorijo. Pa naj kdo te otroke zdaj pa smeši, da ne znajo slovensčine. To ni olikano za starokrajško gospodo, ki hodi med ameriške Slovence vemo po kaj, potem pa čez nas pišejo in nas smešijo. Stara domovina ni ameriškim Slovincem dala še nič, mi pa smo tja poslali že marsikaj. Za nas se pred vojno ni zanimal nihče, saj so celo še govorili da v Ameriko gredo le tisti, ki niso nič prida. Še le, ko je vojna minula in ni bilo tam več mastnih služb, za gospodo, kakor poprej so se začeli ozirati na Ameriko. Ameriški dejavci je v njihovih očeh tepec, ki je po naključju v Ameriki srečo našel. Zanj jim ni nič, ampak radi pa imajo njegove dolarčke — ti jim pa dišijo. Zato vse pripoznanje in čast Father Černetu za njegove odkrite jedrnate besede. Kar ste napisali je resnica. Pozdravljam vse čitatelje tega priljubljenega lista širom Amerike in stare domovine.

Primorski Slovenec.

Ako hočeš spoznati moč ženske, molči in poslušaj.

Sreča v nesreči. Prvi pijanček: "Kadar ga pri Krugelca-birtu spijem že 12 kozarcev, vidim vsako osebo dvojnato."

Drugi pijanček: "Kako si srečen."

— "Kaj misliš s tem reči?"

— Srečen si lahko vsled tega, da to zvečer pri povratku iz gostilne nabije samo ena žena, dasiravno vidiš dve skupaj."

Izdalo jo je. Ko se je odpravil oče Kožuhar zjutraj v cerkev zapazil je, da ni dežnika na starem mestu v kotu.

"Jaz mislim, da je vzel vaš dežnik sinoči ženini sestre Katarine" mu pomaga sedemletna Anica.

"Kako moreš to dokazati?"

"Ko se je vračal sestrični ženini domov, sem čula med vrati sledeče besede: Samo enoga bom ti še ukradel!"

Iz lekarni. "Ali mi morate takoj postreči?" je rekla v lekarni bogato oblačena ženska. "Meni se zelo mudi."

"Da, dajte mi svoj recept," je rekel zaposleni lekarnar.

"Jaz nimam nobenega recepta. Želim, da poiščete zamene številko v telefonski knjigi."

Krivicca se jim godi. "Ata," vpraša sedemletni paglavček svojega očeta, "ali je res, da dobijo učitelji plačo?" "Seveda dobijo plačo," odvrne oče.

"No, to pa ni prav," reče nevoljno. "Zakaj naj bi učitelji dobivali plačo, ko moramo mi učenci vse delo narediti."

Njeni lasje. "Gospa, jaz mislim, da ima otrok Vaše lase," pravi nova pestunja svoji gospej prav prijazno in prikupljivo.

"Za Boga!" zavpije gospa in vrže knjigo vstran. "Hitite gori v sobo in vzemite otroku lase stran, predno jih vniči."

Ženski način. Mr. Blinks: "Prav lepo je od tebe, Mica, toda za naprej si bom sam kupoval cigare. Sedem cigar za en kvoderček, je že preveč poceni."

Mrs. Blinks: "Vem da je poceni, a mislila sem si, da je sedmina vsaj ena dobra."

Mestna učnost. Deklica iz odlične gosposke šole (ob izletu na deželo) kazuje na upravnobno ozeleneli krompir: "Glej stric, kako lepo salata imajo tukaj."

Stric: "To vender ni salata, ampak krompir."

Deklica: "Ja, ja; jaz sem hotela reči krompirjeva salata!"

Zasledovanje.

Potoval sem po Angoli v spremstvu živine in sem nekoč prišel na breg majhne reke. Naletel sem na domačine, ki so bili strahovito razburjeni. Na vprašanje, kaj jih je vznemirilo, so mi hiteli pripovedovati, da se ne upajo z menoj, ker je pred kratkim lev popadel nekega nosača. Zasadi mu je krepplje v pleča in ga je odnesel s seboj.

Sklenil sem zasledovati zavratneža. Deseterica mojih spremijevalcev je dobila nalogo, pritiskati za levom in mu za vsako ceno priti na sled. Jedva miljo daleč od našega postajališča so možje naleteli na nože in na glavo ugrabljenega moža. To je bilo vse, kar je levo ostalo ih kar je zavrnel. Tri milje dalje smo prišli na ravnico, poraščeno s travo in grmičjem.

(Dalje prih.)

W. S. C.:

KRALJ DŽUNGLE

Nedavno je izšel v nekem južnoafriškem listu članek, v katerem je avtor popisal, kako rjove lev, kadar požiya na boj in kadar svari druge pred seboj. Pisec je pripovedoval zelo ohlapno, kako se obnaša lev, kadar koraka nad neprijatelja, kako se njegovo rjovenje venje razlega daleč naokoli in kako se izvrši napad. Mnogo besed je izgubil tudi na račun levje srčnosti, ki je baje tolika, da napada lev čisto brez strahu, nakar se vrže na žrtev in jo ugonobi, potem pa še tuleček naznanja svojo zmago široki puščavi.

Tekom štiri in dvajsetih let, ki sem jih prebil v afriškem pragozdu, sem si nabral toliko izkušenj, da morem govoriti o

teh stvarih čisto točno. Izjaviti moram torej, da je to, kar je napisal omenjeni list, skoro docela v nasprotju z resnico. Opazoval sem leva skozi leta in leta, podnevi in ponoči, niti enkrat pa se mi ni primerilo, da bi slišal njegovo "gromovito" rjovenje.

Zvečer in zjutraj daje lev od sebe zategle, zamolkle glasove in pri tem ne odpira žrela. Ti glasovi so nekakšno vabljenje tovarišev na skupen lov, posebno v večernem mraku; zjutraj imajo ti glasovi bolj značaj tožbe. Lahko bi rekel, da je to mrmanje nekakšna zahvalnica.

Če vzmerniš leva, kadar je na pohodu ali pa če ga nadleguje žival njegovega rodu, te

daj odpre žrelo in da od sebe kratek, jezen glas. Ta glas je divji in preteč ter se močno razlikuje od mrmrajočega rjovenja. Ta glas se že ponoči komaj pol milje daleč čuje in je nekakšna predgrda, naznanjajoča bojni pohod. Lev namreč nikdar ne naskoči iz daljave.

Glede kritja v borbi treba vedeti, da to levu ni potrebno, ker gre na lov ponoči in vidi bolje kakor njegov plen ter tudi voha izredno fino. Edinole veter mu je hud sovražnik.

V večernem hladu zlezajo levi iz svojih skrivališč ter pridejo na ravnino, kjer ne štiti prebivalcev stepe niti voda niti trava. Lev se ozre naokrog in nekako otipa svoj teren. Če zavoha plen, se previdno plazi k njemu, tudi v primeru, če lovi sam. Nasprotnika ostro opazuje in čaka, da mu pride žival na kakih 50 jardov (en

jard je 90 cm) naravnost sama blizu. Potem se začne plaziti, zravnano globoko k zemlji in se končno vrže z nekaj skoki na žrtev.

Običajno pa lovi v družbi. Čim odkrije levja skupina primeren plen, se zlekne v grmovje ali travo. Ko preišče okolje, najde točko na isti višini, kakor jo ima zaželjena žrtev. Slednjte se oglasi v noči lovski klic. Tedajci se skuša čreda razkropiti, oprezovalci pa skočijo nanjo in plen pride v krepplje baš tam, kjer so se žrtve najmanj nadejale.

V gluhi noči.

Drugače lovi lev, kadar lovi v družbi in zopet drugače, kadar je sam. Takrat dela molče in njegov lov je mnogo nevarnejši in groznejši. O rjovenju pa ni tudi v teh okoliščinah ne duha ne sluha. "Gro-

movito" rjovenje živi samo v ljudski domišljiji.

Tudi misel, da je lev neustrašen, ne drži. Če bi bilo tako, bi bila Afrika danes iztrebljena dežela. Toda lev, ki ga ni več strah človeka, postane strašen in iz njega se izcimijo ljudjožer najslabše vrste.

Slučaj, ki se je primeril med gradnjo železnice od Broken Hilla do meje Konga, potrjuje, da je levja neustrašenost in tveganost brez primere.

Neki belokozec, ki je bil zaposlen pri gradnji železnice, je imel svoj šotor, ki je stal blizu drugih šotorov. Poleg sebe je imel pse, ki so ga čuvali. Nekoč je zaspal in pomolil roko čez rob postelje, tako da je v isela skozi odprtino šotora. Nenadoma je popadel roko oster zob. Ko je začutil bolečino, se je zdramil in na svojo veliko presenečenje videl, da je v oblasti leva. Da ne bi ga zver-

PETINDVAJSETLETNICA

ZUPNIJE SV. JOZEFA V FOREST CITY, PENNA.

Letos praznuje blagoslovljene vogelnega kamna cerkev sv. Jožefa v Forest City, Pa. Edina slovenska župnija v škofiji Seranton in edina v okrožju trdega premoaga. Začetek nje je bil 12. marca l. 1902. Na seji društva sv. Jožefa št. 12 KSKJ. je prvi sprožil misel in idejo naš neustrahovani delavec na društvenem kakor tudi na narodnem polju Mr. Martin Muhič. V veliko pomoč njemu so bili tudi sedaj že blagopokojni gospod Josip Zalokar, kateri so nas obiskovali vsako leto in to ob velikonočnih časih, da so spovedovali in podelili zakrament sv. Rešnjega Telesa.

V prvi, oziroma začasni odbor so bili izvoljeni: Alojz Zaverl predsednikom, John Mars podpredsednikom, Josip Zalar tajnikom, John Dečman pom. tajnikom, Martin Muhič blagajnikom.

Cerkveni odbor (ključarji): Gašper Ravnikar, John Erlavec, Frank Skubic 1, Frank Skubic 2, Martin Gerčman st., John Opeka, Joseph Zidar, Nikolaj Zupan, Frank Korošec.

Izmed prvih odbornikov so že umrli: Frank Skubic 1, John Opeka, Frank Korošec. Joseph Zalar živi sedaj v Jolietu, Ill., tajnik KSKJ. Jednote. Gašper Ravnikar, Frank Skubic 2. se pečajo s poljedelstvom in so še vedno člani naše župnije.

Jako težka pota in trudapolno delo so imeli tačasni odborniki. Razmere so bile težke in Slovencev je bilo še malo tedaj v naši naselbini.

Takoj na drugi seji, dne 16. aprila 1902, so bili izvoljeni in pooblašeni Martin Muhič, Al. Zaverl, Gašper Ravnikar in Frank Skubic 1, da poizvedo za pripraven prostor, kjer bi se stavila cerkev.

Na isti seji se je tudi sklenilo, da se stavi cerkev pod zaščito in patronom sv. Jožefa.

Kakor vsaka dobra stvar, tako tudi ustanovitev naše tako potrebne župnije, je morala bojevati težke boje, posebno vsled delavskih razmer. Šestmesečni štrajk na trdem premoagu leta 1902 je stvar ustavil popolnoma, tako da tudi nobena seje nismo več imeli do leta 1903 dne 11. marca. Na isti seji so potrdili cel ostali odbor in še k temu dodali dva nova odbornika, in sicer za Vandling Mr. Jerneja Cunta in za mesto Carbondale Blaža Šivca.

Tačasni odbor je pridno delal in nabiral prostovoljne doneske. Meseca novembra istega leta je bilo sklenjeno, da se prosil mil. gosp. škofa Stariha iz Lead, So. Dak., da nam pošljejo tačasno tam živečega gospoda Josipa Tomšiča. Odbor je tudi prosil Rt. Rev. M. J. Hobana, škofa iz Serantona, da bi nam pomagali dobiti duhovnika. In res, na priprošnjo Rt. Rev. Hobana so nam milostljivi škof Stariha poslali g. Tomšiča, kateri so došli v Forest City nekako v začetku meseca aprila kot prvi dušni pastir novoustanovljene župnije.

17. aprila 1904 so g. Tomšič prevzeli predsedništvo in takoj na isti seji je bil izvoljen cerkveni odbor in ključarji, in sicer: Alojz Zaverl, predsednik; Anton Beber, Anton Borštnik, John Opeka, Frank Skubic 1,

Frank Skubic 2, Blaž Šivic, John Erjavec, Gašper Ravnikar, Martin Muhič, Josip Zalar ml., Jernej Cunta, Mart. Gerčman, Jakob Terček, Alojz Omahen, John Prudič, John Mars, Anton Cijar.

Kolektorjem so bili izvoljeni na isti seji: John Dečman ml., Bartel Povirk, Frank Pirnat, za Vandling.

Za cerkveno kolekto so bili izvoljeni: John Prudič, Anton Prudič, John Opeka ml., John Osolin.

Pod spretnim vodstvom gospoda Tomšiča je delo potem hitro napredovalo. Kupilo se je posestvo že leto prej, kjer se bi stavila cerkev, in takoj ko so naš dušni pastir došli, so tudi vodili vse delo, in tako smo meseca avgusta blagoslovlili in vzidali vogelni kamen novo postavljene cerkvi, katera je bila posvečena sv. Jožefu kot farnevu patronu.

Naselbina kot v celoti je pomagala, kakor je vsakteri mogel in pridno plačevala prostovoljne obveznice, katere so si farani sami naložili, tako da smo imeli krasno cerkev in da smo z božjo pomočjo in pomočjo dobrih sre plačali zadnji dolg leta 1910. Leta so potem tekla lepo naprej in naša župnija je lepo napredovala, ker naselbina se je večala in tako tudi župnija.

Kakor prej omenjeno, da vsaka dobra stvar ima svoje zapreke in težkoče, tako tudi naša župnija. Premogovniki, kateri so pod našim mestom izpodkopali tako, da se je zemlja začela udirati, in tudi pod našo cerkevjo se je zemlja ponizala in tako zrahljala zidovje, da se je cerkev razpokala.

Par let smo podpirali in skušali obdržati kolikor mogoče dolgo, da se zemlja popolnoma vsede in umiri. Škoda, katera je bila povzročena na cerkvi, je bila ogromna. Leta 1919 smo morali še kupiti loto na južni strani cerkve in tudi začeli s popravilo. Škoda, kakor sem omenil, je bila ogromna, ker stena na južni strani cerkve se je morala popolnoma podreti, in polovico stene na severni strani, in ker je cerkev bila že premala, smo točasno tudi še dozidali približno 30 čevljev. Cela poprava in dozidava in nove naprave so stale približno \$51.000,00, ves denar, katerega so naši dobri rojaki skupaj spravili.

Leta 1920 smo dobili novega začasnega župnika Rev. Jakob Dreva. Potem smo imeli Rev. Valentina Miheliča; ko so bili g. Mihelič odpoklicani, smo imeli nekaj mesecev g. Plavčana, jako prijaznega in dobrega gospoda slovaške narodnosti. Za g. Plavčanom smo pa dobili na prošnjo tačasnega g. škofa, Rt. Rev. M. J. Hobana, iz altoonske škofije sedanjega blažega g. F. M. Jevnika.

Gotovo, da vsaki izmed gospodov župnikov, kateri so delovali v župniji sv. Jožefa, je gotovo veliko pripomogel. V prvi vrsti gotovo največ ustanovitelj in začetnik g. Josip Tomšič. Njemu gotovo ne moremo primerjati nobenega, oni so orali ledino in gotovo marsikatero noč prečuli v skrbih in molitvah za uspeh. Gotovo, da njih delo je ljubi Bog blagoslovil. (Dalje na 4. strani.)

TEKMOVALKE ZA PRVENSTVO V VESLANJU.

Slika kaže deset deklet, ki so se udeležile tekme v veslanju. Skupina na sliki je prevela Catalinski kanal, ki je širok 26 milj, v 5 urah in 45 minut.

KAJ SE SLIŠI PO SVETU?

MATI S 23 OTROCI.

V kraju Moineau pri Plombiers v Loreni na Francoskem stanujoča gospa Le Paul je bila imenovana za viteza častne legije, ker je podarila življenje 18 otrokom. Stara je 50 let, njen mož 60. 11 je deklet in 6 deklic. Osemnajsti otrok je par mesecev po rojstvu umrl. Štirje otroci so poročeni, ostali živijo pri starših. Zakonca obdelujeta posestvo, ki je že tristo let v lasti družine. Okolica tega okraja je sploh zelo bogata na otrocih. Druga žena iz tega kraja, ki je rodila 23 otrok, je bila ravno tako imenovana za viteza častne legije. To sta edini ženske, ki sta bili do sedaj počaščeni s tem visokim odlikovanjem.

SPOR ZA JUŽNI TEČAJ.

Še predno je odšel kapitan Byrd na južni tečaj, je opozorila Anglija Zedinjene države, da smatra antarktično celino za svojo last. V Washingtonu so pozabili opozoriti raziskovalec na to noto. Zdaj pa je javil Byrd, da je Uniji priključil nad 40.000 kv milij novega ozemlja in povsod razobesil ameriško zastavo. S tem je povzročil znatne mednarodne težkoče. Seveda nima z večnim ledom pokrito ozemlje nobene posebne vrednosti ne za Britanijo ne za Zedinjene države. A lahko skriva premoag, nafto ali kovine, kakor se je zgodilo na Spitzbergh in to bi bila potem druga pesem.

DESET-LETNI DEČEK NA 3350 M VISOKIH PLANINAH.

Desetletni mali Švicar Regis Demoiselle se je povspel te dni na vrh Cimedede l' Ouest, to je na 3350 m visoko planino v skupini Dent du Midi v Švici. Z njim je bil njegov ded in vodnik iz Champerryja. To je prvi primer, da je izvršil tako turo tako mlad človek. Gorska tura na Cime de l' Ouest je zelo opasna in treba je velike previdnosti in tudi vztrajnosti. Stari oče bo sedaj nehal hoditi na planine, ko se je prepračil, kako globoko je ukoreninjena ljubezen do visokih gora v njegovih potomcih.

DEŽELA TISOČLETNEGA PARLAMENTARIZMA.

Islandija se pripravlja, da svečano proslavi tisočletnico, od kar ima svojo ustavo in svoj parlament. L. 930. se je vršila

prva seja islandske zbornice, in že tedaj je bila dežela demokratska republika, kar je ostala skoraj brez spremembe do danes. Svoje poslance si izbira slej ko prej po splošni in enaki volilni pravici, a predsednik njene zbornice je še vedno tudi najvišji sodnik v deželi. Demokracija in svoboda sta torej tam doma in izvirata iz časov, ko se ljudem po drugih obstoječih evropskih državah o teh dveh pojmihi ni niti sanjalo.

KATASTROFALNI VIHAR V INDOKINI.

Silen vrtnec se je spustil te dni na ozemlje pri Nimbhinu (Francoska Indokina). V hipu je pretrgal vse telefonske in brzojavne zveze in poškodoval železniške tire, tako da je bil ves promet ustavljen. Razsajal je na ozemlju, ki meri v premeru 50 km. Številne vasi je zbrisal z zemeljskega površja, vsa riževa polja je uničil. Tudi številno človeških žrtev mora biti veliko, ker so doslej ugotovili 50 ubitih oseb.

BEG Z LIPARSKIH OTOKOV.

Iz Pariza javljajo, da so z Liparskih otokov v Italiji pobegnili trije politični kazneni, med njimi nečak bivšega ministrskega predsednika Nitija, profesor Roselli in bivši poslanec Lussu. Vsi trije se nahajajo srečno v Parizu, kamor so dospeli po nečloveško naporni pustolovski vožnji.

Ujetniki so natančno premislili načrt za pobež, ki je v glavnem zavisel od tega, če bodo dosegli malo čer, ki se dviga 150 m visoko iz morja, zvečer med 21. uro 10 in 21 uro 20 minut. Za ta čas je namreč bilo dogovorjeno, da se približa skali motorni čoln, ki jih ponese v svobodo.

Nitti in Lussu sta bila pravčasno na mestu. Roselli pa se je zakasnil. Na nabrežju je namreč videl stražo, kako hodi sem in tja z nabito puško. Srečno se je vrgel v valove. Vojak ga k sreči ni opazil. Ko pa so začeli metati žarko po morsk gladini reflektorji, se je potopil pod vodo in po utrudljivem plavanju dosegel Nittija in Lussuja. Komaj je bil pet minut na cilju, že se je pojavila črna senca motornega čolna. V eni sapi so begunci skočili vanj in odrzeli iz ujetništva. Pri pozivu ob 9. uri 30 minut so še slišali, kako so trobile trobente alarm, kajti čuvaji ostroga so bili odkrili, da

je trojica zmanjkala.

Begunci, ki so nastanjeni v Parizu, pripovedujejo, da se nahaja na Liparskih otokih še 1200 sotropinov njihove vrste. Internirani so iz političnih razlogov in nimajo priložnosti, da bi mogli ubežati. Še manj pa jim je dana prilika, da bi svoja kazniva dejanja zagovarjali pred justico — ker so popolnoma nedolžni in so jih odločili v prognanstvo kot osumljence.

NOV SEKSUALNI UMOR NA ČEŠKEM.

Med tem ko se češkoslovaška policija in žandarmerija zastoj trudita, da bi razjasnila sadistični umor pri Všenorju, poročajo, da so potegnili iz nekega ribnika pri Kolínu popolnoma golo truplo 18—20 letnega dekleta. Preiskava je dognala, da je morilec svojo žrtev najprvo zadavil in potem vrgel v vodo. Umor je bil izvršen na podoben način kakor pri Všenorju in v dveh prejšnjih slučajih, umorjenih prostitutk. Iz tega sklepajo, da gre v vseh štirih slučajih za isto sadistično zverino v človeški podobi. Sleda za morilecem nimajo seveda nobenega.

REŠILNI PREDPASNIK

V Deichendorfu blizu Kapfenberga na Štajerskem je med igro padla v vaško mlako dveletna Ana Salchenegger. Deklica pa je imela na sebi predpasnik iz povoščenega platna. Ta predpasnik se je v vodi zgrbančil, zrak se je spodaj vjel vanj in držal deklico nad vodo celih 10 minut. Med tem so prihitali ljudje, ki so otroka rešili skoro čisto svežega; le malo strahu je dekletce užilo, pa se je tudi od tega kmalu odpomoglo.

REKTOR KI SE RAZUME NA KUPČIJO.

Dijaki vseučilišča v Limi, glavnem perujskem mestu, so zastavljali kakor en mož. Rektor dotične visoke šole je bil namreč odredil, da morajo nositi k svoji enotni uniformi slamnike. Proti temu je dijaštvo protestiralo, ker ima rektor brata fabrikanta slamnikov in je le preveč očitno, kam pes taco moli. Ker protesti niso zalegli, so kratkoma lo prenehali obiskovati predavanja.

Marsikdo, ki je poskušal leteti visoko, kakor njegovi sosede, je to bridko obžaloval.

POUK O TEM IN ONEM.

ZDRAVSTVO.

O zdravljenju nespečnosti.

Nedavno so znanstveniki odkrili nove metode zdravljenja, s katerimi se doseže trdnije spanje, ki res nekaj zaleže. Dognali so, da postane spanje globlje, ako so spočiti nekateri organi človeškega telesa. Na posebnem medicinskem oddelku čičaške univerze, kjer se slavni profesor dr. Jatsobson že dolgo ukvarja s tem problemom, so mnenja, da bo to vprašanje sčasoma postalo za človeško zdravje ravno tako velike važnosti, kakor vprašanje diete. Našli so, da je človeku potrebna čisto posebna vrsta pouka, če hoče doseči v spanju ono idealno mero počitka, ki ga zdravniki imenujejo višjo stopnjo razbremenitve mišičevja. Pacienti prično s tem, da v kaki mirni sobi ležejo na hrbet k počitku. Pozneje jim zdravniki razložijo, kako se človek v vsakršnem telesnem položaju popolnoma razbremeni, uče jih, kako se lahko ognejo vsaki napetosti v mišičevju, ki zelo slabi spanec.

Posledice nočnega duševnega dela.

Pri ljudeh, ki ponoči opravljajo kako duševno delo, so nekatere mišice neprestano obremenjene. Nekateri psihologi so postavili teorijo, da je tudi duševno delo odvisno od delovanja mišic. Čeprav ta teorija še ni dokazana, so vendar s poskusi na čičaški univerzi ugotovili, da takrat, ko so očesne mišice in mišice govornih organov popolnoma razbremenjene, popusti tudi intenzivnost razmišljanja, a včasih delovanje možganov v tem primeru popolnoma preneha.

Poskusi kažejo, da je prirodno človeku podelila možnost, da lahko delovanje možganov popolnoma izloči. To sposobnost pa je človeku moči doseči samo s temeljitim štud. telesa njegovega delovan. in reakcij. Študij nazadnje tudi ni tako težak, kakor se vidi na prvi mah, zakaj jasno je, da se človek lahko nauči tudi vseh drugih umetnosti, n. pr. biljarja, golfa tenisa itd., ki v načelu niso nič lažje. Tudi tu, kjer gre za duševne funkcije igra razbremenitev mišičevja važna vloga. Zlasti velja to pri petju, kjer je treba držati mi-

šičevje v grlu popolnoma razbremenjene, kar morajo seve nadzorovati možgani, ki imajo mimo tega še nalogo skrbe ti za to, da ostanejo povsem svobodne tudi mišice nihalnih organov. Nova veda o razbremenitvi mišičevja bo zaradi tega skoro gotovo našla pot v glasbene šole, kjer se bodo bodoče generacije pevcev na njeni podlagi učile obvladati vse tajne pevske tehnike. Doslej se te moderne metode seve niso uporabljale, zakaj dosedanjji mojstri petja po večini niso ničesar razumeli o načelih psihologije in anatomije, ki igra baš pri petju zelo veliko vlogo.

Tudi sanje so v neki meri odvisne od napetosti v mišičevju in če je ta posebno velika, tedaj se izraža v tem, da človeka "mora tlačiti," kakor pravimo. Mimo tega pa gre pri sanjah tudi za duševno delovanje v obliki fantaziranja. Kakor smo že omenili, pa se to lahko prepreči s popolnim razbremenjenjem mišičevja, s čimer se potemtakem doseže osvežujoče spanje brez sanj. Človek, ki se svojih misli in občutkov tudi v spanju ne more otresti, potrebuje, kakor pravijo, nekaj spanja še vmes, med dnevnim delom. Zategadelj so zdravniki našli več načinov oddiha, ki bi jih za mnoge ljudi kazalo uvesti tekom delovnega časa, zakaj laboratorijski poskusi so pokazali, da se človek, ki jih uporablja, v kratkem času lahko temeljito odpočije.

Razbremenitev mišičevja in nervoznost.

Problem razbremenitve mišičevja je tesno zvezan z nervoznostjo in strokovnjak, ki pozna nove metode zdravljenja in ima v njih že nekaj prakse, lahko s sistematičnim opazovanjem dožene mnogo simptomov nervoznosti, ki bi sicer ostali povsem neopaženi. Nervoznost se posebno jasno pokaže tedaj, ako posebna občutja silijo človeka k jok. V tem primeru se nervoznost najlažje dožene. Težje je, če pacient pri tem skuša s silo prikriti notranji nemir, zakaj s tem zdravnik lahko popolnoma prevara in ga ovira pri petju, kjer je treba držati mi-

(Dalje na 4. strani.)

Denar v Jugoslavijo brzojavnim putem!

MI RAČUNAMO:

Za ameriške dolarje:		Za dinarje:	
\$ 5.00	.....\$ 6.15	200 Din	.....\$ 4.45
10.00	..... 11.25	500 Din	..... 9.80
15.00	..... 16.35	1000 Din	..... 18.90
20.00	..... 21.45	1500 Din	..... 28.00
25.00	..... 26.55	2000 Din	..... 37.00
35.00	..... 36.70	3000 Din	..... 55.40
50.00	..... 51.90	4000 Din	..... 73.50
75.00	..... 77.50	5000 Din	..... 91.60
100.00	..... 103.00	10000 Din	..... 182.00
200.00	..... 204.00	15000 Din	..... 273.00
300.00	..... 306.00	20000 Din	..... 363.00
400.00	..... 407.50	30000 Din	..... 543.00
500.00	..... 509.00	40000 Din	..... 724.00
600.00	..... 610.50	50000 Din	..... 902.00
700.00	..... 712.00	60000 Din	..... 1082.00
800.00	..... 813.00	70000 Din	..... 1260.00
900.00	..... 914.00	80000 Din	..... 1441.00
1000.00	..... 1015.00	90000 Din	..... 1620.00

Za pošiljke po pošti se sprejema samo Money Orders, American Express ček, ali pa bančni draft. Osebnih čekov po pošti ne sprejemamo.

Nobenh drugih pristojbin in nobenh odbitkov v Evropi.

Metropolitan State Bank

2201 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Urađujemo: Dnevno od 9:00 zjutraj do 4:00 popoldne. Ob torkih in sobotih do 8:30 zvečer.

KAPITL in PREBITEK.....\$ 300,000.00

PROMET IN VIRI NAD.....\$3,500,000.00

DO YOU KNOW WHY --- An Old Love Letter Is Such A Tearful Affair?

Drawn for this paper By Fisher

KANADSKI VESTNIK

NE, NI ME SRAM!

Nelson, B. C., Can.

Bil je pri meni rojak, majnar po poklicu. Pred menoj na mizi bilo je med drugimi knjigami tudi nekaj številk Glasnika presv. Srca Jezusovega ter nekaj listov Ave Marije.

Tovariš je segel po enem teh listov, obrnil par strani, a ga takoj izpustil kot da peče na roke, se obrnil k meni in dejal: "Ne morem videti tega! Frank, ali te ni sram, nositi tega seboj?"

Odgovoril sem mu povsem mirno: "Ne John, ni me sram, niti malo. Vidiš, te knjige nosim že mesece in mesece seboj, nekaj številk Ave Marije pa hranim že leta. In čeprav sem jih že večkrat prebral, jih še vedno rad prebiram in še vedno najdem kaj, kar me zanima, kar mi koristi in v pre mnogih slučajih tudi tolaži. — Vidiš, ti praviš, ne moreš videti tega, jaz pa nasprotno, ne morem videti tistega, kar ti zagovarjaš in v čemur upaš — za krvavo prisluženi denar, dobiti razvedrila in tolažbe v tujem svetu. Kar pa boš, — če že sedaj ne, — enkrat bridko preklinjal . . . — Praviš, ne moreš videti tega in ker tega ne moreš, nekaj pa moraš imeti, kar te zanima, v čemur porabiš svoje proste ure in upaš najti razvedrila . . . In sedaj malo pomisli in mi povej, si li ti bolji po tvojih zabavah, ali jaz z mojimi knjigami in krščanskim prepričanjem? . . ."

Tovariš me je nekaj časa zrl začudeno, a potem si je pomagal iz zadrege s ciničnim hrvaškim pregovorom: "Jedan voli popa — drugi popadijo."

Večkrat sva še prišla skupaj, in če sem le mogel, napeljal sem spet pogovor v prejšnji ton. Ko pa je pozneje odšel v drugo mesto, sem bil z njim na kolodvoru in ob slovesu mi je dejal: "Ti imaš prav Frank, ko bi jaz ne šel po tej poti, danes bi imel denar, tako pa je šlo vse sproti. Pa največ mi je družba kriva. — In še marsikaj je, kar . . ."

Ni skočal, stisnil mi je roko, objubil, da mi bo pisal in vstopil je v vlak . . .

Meni pa je postalo otožno v duši. Žal mi je bilo mladeniča, ki bi bil drugače dober. In kdo mu je kriv? Sam? Pač, — vsaj nekoliko. A sam mi je priznal: "Družba je kriva." Da, družba . . . A ta družba in on bili so skvarjeni po brezverstvu. In proti volji vstal je v moji duši srd do brezverstva, na one, ki ga zagovarjajo. — Oj ti brezverstvo, koliko najboljših sinov Slovenije si nam pogubilo, ki se vedno bolj v blatu brezverstva pogrezajo.

In to dovedlo me je do pisanja tega dopisa. To in še nekaj. — Prijatelj, somišljenik! Kaj ne, kako drzno, brez strahu, mi je zalučal omenjeni rojak v obraz besede: "Ali te ni sram!" In sram radi česa? Mari radi tega, da že po večletnem bivanju v Kanadi sem še vedno in tudi želim biti nadalje — veren? Ker čitam katoliške liste, sem verskega prepričanja? Da, pač radi tega, tako si je mislil dotični majnar. In gotovo si je

tudi mislil, da se bom jaz ponižno stisnil pred njim in iskal razne izgovore, kot: e, saj to niso moje knjige, prijatelj jih je dal, jaz jih sploh ne čitam, in tako dalje. In tudi gotovo, da nisem bil jaz prvi, ki me je mislil na ta način ponižati. In gotovo je tudi, da se mu je to v večini slučajev tudi posrečilo.

In zakaj je tako? Prijatelj, oprost mi, če te sodim krivo, toda v pre mnogih slučajih sem videl, da nas je res nekako sram ali kali, da smo verni . . . Saj si mogoče tudi ti sam že opazil družbo kvantačev, kjer se je toliko in toliko govorilo, kvantalo vse proti veri in Bogu. In med njimi so bili tudi taki, ki niso bili njihovih misli, ki se imajo za verne, ki pravijo, da so katoliki, pa oh, "Bog ne daj", da bi se bil oglašil kateri . . . "Ej, dobro je, da ne vedo, kaj sem", si je vsak mislil in se prisiljeno smejal in kimal kvantom . . .

V nekaterih slučajih, — ali poudarjam, da ti slučajji so redki, — je res bolje, da ne polivamo ognja z oljem, v večini slučajev pa mirna premišljena beseda mnogo zaleže in četudi bi bilo zastoj, tvoje dobro želeče besede, — čemu se skrivati. — česa se nam je sramovati?!

Prijatelj, ne skrivaj se, daj, pokaži se, dvigni se in bodi ponosen, da si si ohranil vero svoje matere, da s tem hraniš v sebi kristal našega naroda — sv. vero. Domovina je ponosna nate, tvoji domači se te s hvaležnostjo in veseljem spominjajo in pri tujcih imaš zaupanje. — Dočim one domovina objokuje, njihovi domači jih v pre mnogih slučajih preklinjajo, a tujci se nad njihovimi dejanji zgražajo.

Prijatelj, ki si mi enak v prepričanju, premisli malo to in bodi mož, bodi junak in boju za resnico in vsestransko dobro, — naj te ne bo sram!

Le za dobra dela so plačila!
Bog Vas živi! Vaš
Frank Pavlan.

Brezplačno nadušljevi in trpečim na "Hay Fever"

Prosta preizkušnja metode, ki jo lahko uporabljate vsakdo brez vsake neudobnosti ali izgube časa.

Ako trpite na strašnih napadih nadušev ali Hay Fever: če vas duši, kakor bi imel biti vsak vaš dihaj zadnji v življenju, ne zamudite prilike, da bi ne pisali na Frontier Astma Co. za prosto preizkušnjo čudovite metode. Brez ozira na to, kje živite, in ali verjame v zdravila ali ne, pošljite po to preizkušnjo. Ako že trpite celo svoje življenje in ste že vse poizkusili in že nad vsem obupali, pošljite po to brezplačno preizkušnjo. Samo odposlajte spodnji kupon, in storite to še danes.

FREE TRIAL COUPON.
Frontier Asthma Co.,
3264 H Frontier Bldg., 462 Niagara St., Buffalo, N. Y.
Send free trial of your method to:

PETINDVAJSETLETNICA ŽUPNIJE SV. JOŽEFA V FOREST CITY, PA.

(Nadaljevanje s 3. strani.)
vil, ker obrodilo je gotovo že veliko dobrega. — Umrli so že in odšli po svoje plačilo k večnemu sodniku, kateri je bil gotovo mil in dober plačnik za njih delo. Mir in pokoj njegovi duši in večna luč naj mu sveti!

Njih naslednik Rev. Jakob Drev, mlad, delaven in ne utrudljiv za čast in slavo božjo, je storil veliko dobrega in lepega. Omeniti moramo gotovo zvonove, kateri še danes zvonijo in oznanjajo čas službe božje, spremljajo verne farane na zadnji poti v večnost in gotovo tudi njemu, kateri je toliko delal za nabavo istih v spomin. Gotovo, da zvonovi so nekaj krasnega, nekaj pomembnega za vsako župnijo, ali še veliko več so storili sedaj že tudi pokojni gospod Drev. Na njih priklopil je in z njih pomočjo sta se odzvala dva naša mladeniča, Komin in Svete, za službo božjo in sledil jima je še tretji brat prvega Sveteta, še drugi, Pavel Svete. To je gotovo trajni spominke in ne samo čast za gospoda Dreva in za družino, ampak čutimo tudi vsi farani, kako velik blagoslov božji je to. Da bi ljubi Bog dal milost še več našim mladeničem, kateri bi po milosti božji imeli poklic za mašnika božjega. Ravno tako so tudi blagopokojni g. Drev našli štiri naše deklice: Zidar, Šume, Marinčič in Bregar, katere so se odpovedale svetu in vsemu, kar je svetnega in se posvetile redovniškemu življenju za njih lastno večno srečo in v ponos nam in naših župnij. Dal Bog, da bi duh pokojnega gospoda Dreva še privedel tudi še kako naših slovenskih deklic, katera bi tudi morebiti po milosti božji imela poklic za redovnice.

Za časa delovanja pokojnega gospoda Dreva smo tudi prenovili ospredje cerkve in stopnice, kakor tudi prostor okoli cerkve, in isto še olepšali za časa delovanja g. Valentina Miheliča. Navdušen delavec in dober govornik so za časa njih delovanja lepo vodili čredo, katera jim je bila izročena; zanimali so se posebno za mladi. Kako je bilo lepo, ko so g. Mihelič pripravili 120 dečkov in deklic za prvo sv. obhajilo. Kako so bili vsi svečano in angeljsko pripravljani, da so pristopili k angeljski mizi, to se ne da povedati in ne popisati, ker to se samo čuti, v srcu je to in ni mogoče pokazati in ne dopovedati.

W. A. PFISTER
JEWELER
On the Cor. 8th Str. and New York Ave., Sheboygan, Wis.

Jacob Gerend Furniture Co.
704-706 West 8th Street, Sheboygan, Wis.
Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.
Telefon: 377-J — 4080-W.

MI
izterjavamo račune tvrdk, posameznikov in korporacij ter imamo pri tem pred očmi, da izvršimo opravilo v obojestransko korist.

Merchants & Miners Bank
CALUMET, MICH.
Podružnice:
HECLA ST. LAURIUM, SIXTH ST. RED JACKET
Premoženje čez \$5,000,000.

Tako tudi sedanj g. Jevnik, kateri so prišli k nam leta 1923 v začetku meseca februarja. Delo, katero je čakalo novega gospoda, je bilo veliko, toda neutrudni in tako delavni mož se ni ustrašil, ampak takoj prišel z njegovo spretno roko in nadaljeval delo, katero so pričeli njegovi predniki. Prvo veliko delo, katero je novi župnik podvzel, je bilo nabava novih orgel, katere so res krasne naše cerkve in za povzdigo časti božje. Potem je bilo treba preslikati cerkev odznotraj, katero delo je zopet stalo precejšnjo vsoto; lansko leto smo pod njegovim nadzorstvom prebarvali zunanost cerkve, popravili vse od zunaj, zvonik in streho, kar je zopet stalo veliko denarja, in letos so pa prebarvali župnišče.

Slavnost, katera se bo vršila v nedeljo, 15. septembra, s slovesno sv. mašo z leviti, dopoldan, katero bodo darovali Rt. Rev. Msgr. O'Rourke iz Carbondale, Pa., katere slavnosti, kot slavnostni govornik se bodo udeležili Rev. Oman iz Clevelanda, bivši duhovni vodja KSKJ., kakor tudi bivši župnik V. Mihelič in g. Plavčan in še več drugih domačih gospodov duhovnikov.

Popoldan bomo imeli mladinski dan, dan za otročiče. Tam vabimo starše, da pošljejo vse otročičke, da se malo razveselijo med seboj, da bodo tudi oni pomnili pomembni dan, dan 25letnice.

Pred sv. mašo ob 10. uri dopoldan bo parada po mestu, katere se bodo udeležila vsa katoliška društva mesta Forest City vsake narodnosti, katere so v mestu.

Zvečer bo pa banket v M. Muhiča dvorani. Na istega pričakujemo g. Antona Grdino, gl. predsednika KSKJ., Mr. J. Zalarja, ustanovnika in prvega tajnika župnije in sedanjega gl. tajnika KSKJ. Mr. Fr. Opeko, Mr. Frank Gospodariča in Mr. John Zulicha, gl. uradnike KSKJ., Mr. John Murna, porotnika KSKJ. in še več drugih gostov. Upamo torej, da se naša 25letnica obstanka župnije izvrši v našo čast, zadovoljnost, razvedrilo in v pouk, kakor tudi za čast božjo.

H koncu moram še omeniti dosedajni odbor, kateri z združenimi močmi z g. župnikom vodi delovanje tičoč se zunanega stanja župnije, in ti so: John A. Dečman, Wm. Konchar, Karol Kovačič, Chas. Žigon, Frank Komin in Anton Markel.

Sedaj pa Bog živi še živeče ustanovitelje farane in našega g. župnika, pokojnim gospodom Tomšiču in Drevu, kakor

tudi že pokojnim prvim odbornikom in faranom pa: večna luč naj jim sveti, naj počivajo v miru!
J. Dečman.

POUK O TEM IN ONEM.

(Nadaljevanje s 3. strani.)

zdravljenju. Ljudje, ki imajo močno nagubano čelo, ki nervozno prepletajo prste in kakor brez cilja begajo okoli, kažejo, da je njih mišičevje pod stalno napetostjo. Za znatnost je neprecenljivega pomena, da ume te napetosti tudi objektivno meriti, ker s tem doseže najbolj jasen vpogled v jakost bolezní.

Novi načini študija in zdravljenja nervoznosti ter nespečnosti temelje na psiholoških poskusih. Po dosedanjih dognanjih sodeč, bo nekaj moči mnoge pojave utrujenosti odstraniti s primernim razbremenjenjem mišic, ki jih povzročajo. Ti načini so danes seveda šele v povojih in preteklo bo še mnogo časa, preden bo uspelo doseči popolne in trajne uspehe.

Mnogi ljudje se sicer zavajajo svoje nervoznosti, toda malo jih je med njimi, ki bi mogli dognati simptome te bo-

lezni in ki bi bili zmožni presoditi, če njih bolezen ni morda v kaki zvezi z ostalimi organi. Zaradi tega ne vedo, ako poleg razbremenitve mišičevja ne bi morda potrebovali še zdravnika ali celo pomoči kirurga.

Nobeden ne trdi, da razbremenitev mišičevja v vsakem primeru prinese trden, okrepljen spanec in da človeka ozdravi nivoze. Toda, da k temu mnogo pripomore, je sedaj nesporno dognano.

NOVA EKSPEDICIJA NA JUŽNI TEČAJ.

Iz Londona je odplula polarna ladja "Discovery," ki se poda na ekspedicijo proti južnemu tečaju. Vodita jo prof. Mawson in kapitan Davies. "Discovery" ima za seboj že slavno zgodovino. Na njej se je bil odpeljal kapitan Scott proti Južnemu tečaju, kjer ga je čakala strašna smrt.

UTRINKI.

Brivca ne moreš prepričati, da je modro in učeno nositi dolge lase.

Ljubosumnost je črv, ki je razjedel in uničil že mnogo družinskih sreč.

Zavod kvalitete in postrežbe od leta 1912.

QUALITY FURNITURE

J. H. Telser

LOWEST PRICES

ZALOGA POHIŠTVA IN RADJEV

za gotovino ali na lahke obroke

Govorimo tujezemske jezike.
2107-11 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

S hvaležnostjo za vaše dosedanje patroniziranje naznanjamo, da nameravamo povečati trgovino, da bomo mogli vam nuditi še večjo zalogo vse vrste pohištva, da bo izbira še večja. Uvidevamo, da moderni časi potrebujejo večje izlozbe, zato bomo zgradili še dodatne prostore naši trgovini. Opozarjamo pa vas, da bomo med tem spreminjanjem posloplja imeli posebne razprodaje, kar je zopet vam v korist. Blago nastavljeno po posebnih cenah. Pridite in izkoristite to priložnost.

VELIKA IZBIRA "ZOF IN STOLOV" ZA VAŠE PARLORJE.
Vseh vrst, najlepše narjene. Take sestave za parlorje kot na sliki prodajamo v tej razprodaji od

\$79.50
NAPREJ

RADIO
Imamo v zalogi slavne Zenith Automatic tuning, Fada in "Stewart" in "Warner". — Za gotovino ali na obroke. — Pridite, da jih slišite!

POSTELJ,
ki jo videte na sliki je takomenovana "Simons" postelja. Narejena za posebno ceno v tej razprodaji. V tej razprodaji stane postelja s "springom", blazino in vsem samo

\$17.50

TUBBY

Adonis Won By a Plunge.

Ne imejskrbi glede moljev

— obleka varna pred molji

Larvex v resnici zavaruje proti moljem obleko, preproge, pohištvo, tako da ga črvi moljev niti ne bodo začeli razjedati. Novi in sigurni način, ki prepreči škodo po moljih.

LARVEX
PRŠNI LARVEX zavaruje pred molji tkanino ki se ne da prati.
PRALNI LARVEX zavaruje pred molji vsako volneno pralno blago.

Lz življenja in sveta.

SPREMINJAJOČE LICE ZEMLJE.

Naš zemeljski planet, na zunaj hladan, trd in umirjen, preživlja v svojem osrčju še silovite viharje in pretrese. Neprestano vre v njem, vrše se silne eksplozije in izpremembe, ki prodirajo čisto prav do površja in izpreminjajo lice zemlje. Otoki nastajajo in izginjajo, odpirajo se novi ognjeniki, a razburkano oceansko vodovje odplavlja cele obale z nasebinami vred.

Pred kratkim je došlo poročilo, da se je dne 4. jul. t. l. 278 metrov dolgi in 138 metrov visoki otok Anak-Krakatau v Sundskem prelivu nenadoma zrušil v morje. S tem se je zaključila nova doba zemeljske zgodovine v Sundski ožini, ki loči otoka Java in Sumatra. Ti predeli spadajo od nekdaj med šibka mesta zemeljske skorje, kjer se zato često pojavljajo vidna znamenja o borbi podzemskih sil. Dne 27. avg. 1883 je tu ob vulkanskem izbruhu zletel v zrak večji del otoka Krakatau, ki je bil 830 metrov visok. Zareča lava je sikala 50.000 metrov visoko v zrak. Grom, ki ga je povzročila eksplozija, se je slišal 3600 km daleč. Sosednje otoke je majal potres, a razgibano morskotvodovje je v orjaških masah pljuskalo preko obali in odneslo s seboj v globine do 30.000 ljudi. Otok Krakatau sam je bil neobljuden.

Od decembra 1927 se je začela na istem mestu nova vulkanska doba. Med otokoma Long Island in Verlaten Island so se opazili podmorjski vulkanski izbruhi, ki so dvigali do 250 metrov visoke vodene curke, a vroča lava je sikala do 1200 metrov visoko. Prebivalstvo sosednjih otokov, izučeno po zadnji izkušnji, se je umaknilo v višje ležeče predele.

Nizozemsko-indijska vlada je ustanovila na otoku Long Island opazovalno postajo, ki je včasih našla nad 2500 izbruhov na dan. Posamezni deli morskih tal, ki jih je dvigal ognjenik, so se že 26. januarja 1928 prikazali na površju vode, a valovje jih je kmalu zopet izpodjedlo in odneslo. Slednjic pa je le nastal čisto znaten otok, ki je pa 4. jul. t. l. kakor se zdi, za vselej izginil.

Take vulkanske pojave, ki otoki nastajajo in izginjajo, so že često opazovali; vsekakor je njih pozorišče večinoma v oddaljenih predelih Indijskega in Tihega oceana.

Redkeje in zagonetneje so one izpremembe v obliču naše zemlje, ob katerih pogolta globina velike, obljudene otoke. Iz najstarejše davnine nam je ohranjen spomin na tako orjaško katastrofo v grški pripovedki o lepem in velikem otoku Atlantidi v Atlantskem oceanu.

V zgodovinsko dobo spada podobna usoda slavnega slovanskega trgovskega mesta Vineta na otoku Votinjju, ležečem v Baltičkem morju pred ustjem Odre. Zgodovinar Adam Bremenski poroča o Vineti: "To mesto, ki je bogato založeno z blagota vseh severnih narodov, ima vs. mogoče prijetnosti in redkosti." Vineta je posledje izginila s površja zemlje — v 12. stoletju jo je, kakor pripoveduje legenda, požrlo razburkano morje. O. Baschin v "Berl. Tageblattu" z dne 21. jul. t. l., pa je možno, da bi se še danes našle razvaline Vinete pred ustjem reke Pjene, ako bi potapljači preiskali tamkajšnje morskot dno.

— Ali se ne bi morali zginiti Slovani, da bi se to izvedlo? V novejšem času je izginil otok Bus, ki ga je l. 1578. baje odkril kapitan Newton jugozapadno od Islandije in je zaznamovan še na nekaterih zemljevidih iz minolega stoletja.

Poleg teh več ali manj legendarnih otokov je pa še veliko število takih, o katerih je zgodovinsko ugotovljeno, da so dejansko obstojali. Odkar se je odprl Doverski preliv, ki je ločil Anglijo od evropske celine ter je dobilo Severno morje zvezo z odprtim oceanom tudi proti jugozapadu, so morske vode in poplave pogoltnile marsikak otok ob holandski in nemški obali. Ostanke pogreznjenih gozdov na dnu današnjega Severnega morja pripovedujejo o tem dovolj zgovorno. Venec otokov, ki leži sedaj pred južno in vzhodno obalo Severnega morja, predstavlja le bome ostanke nekdanje celote. Nekdanji veliki otok Bant, ki ga okolu leta 1070. omenja zgodovinar Adam Bremenski, je domalega izginil. Tega pa niso povzročili samo morske poplave, marveč brez dvoma tudi dejstvo, da se celokupno nemško severnomorsko ozemlje polagoma pogreza. To pogrezanje znaša, kakor je ugotovil geolog prof. W. Wolf, 19 do 33 cm na sto let.

Iz vsega tega je razvidno, da lice zemlje ni nič trajnega, marveč se njene poteze vedno izpreminjajo. Tako tudi zemljevidi niso nič drugega, nego trenutni posnetki zemeljskega obličja.

MOČ STARE POSTAVE.

Veliki svet židovske duhovščine je dal na svojem zborovanju l. 1912. pobudo, da se je ustanovila nova židovska organizacija pod imenom "Agudas Israel." Ta organizacija ima namen, da pobija prizadevanje, ki stremi za tem, da bi se židje zllili z narodnostmi, med katerimi žive; pobija pa tudi cionizem. "Agudas Israel," ki mu načeluje veliki svet rabino, hoče ohraniti židovstvo čisto v zmislu šeststisoletnih židovskih verskih predanj. Leta 1923. se je vršil na Dunaju prvi svetovni kongres te mogočne židovske organizacije, sedaj pa pripravljajo drugega, istotako na Dunaju. Vredno je zabeležiti, kaj ob tej priliki navajajo dunajski listi.

Velikemu svetu pripa aajo poleg rabinov tudi tako imenovani čudodelni rabiji; to so razlagalci in učniki najglobljih tajn "tore" (sv. pisma), dočim uče rabini vero le po črki. "Čudodelni rabiji" uživajo med židji silen ugled in njih oblast je izredno velika, tembolj, ker se ta čast podeduje od roda do roda in obstajajo prave učeniške dinastije.

Na dunajski kongres pridele dva najuglednejša rabija na svetu: czortkowski in gerski (židje imenujejo Goro Kalvarijo pri Varšavi Ger). Czortkowski veliki rabin je potomec čudodelnega rabija Friedmana, ki je pred 150 leti ustanovil svojo dinastijo; posledje prebija czortkowski rabinat od očeta na najstarejšega sina, kakor pri dedni monarhiji. — Drugo mesto zavzema po svojem ugledu gerski čudodelni rabi Mendele Kozk, čegar dinastija je istotako že stara 130 let.

Med najuglednejše patriarhe pravovernih judov spada 96-letni Hofez Chaim ali pravilno Izrael Mayer Kagan, ki se tudi udeleži kongresa na Dunaju. To je izredno zanimi-

va osebnost. V sedemdesetih letih minolega stoletja je izšlo znamenito židovsko modroslovno delo "Hofez Chaim" — Življenska volja, od neznane pisatelja. V naslednjih 30 letih je izšlo še 39 nadaljnjih del iz iste skrivnostne roke. Šele l. 1900. so po veliki trudi odkrili anonimnega pisatelja v osebi Izraela Mayerja Kagana, ki je kot priprosti učitelj skrito živel v Radunu pri Vilni. Kagan je skrival svoje ime zato, da se je mogel mirno posvečati verski znanosti. Posledje stoji v ospredju pravovernega židovskega gibanja. Dasi star že 96 let, še vedno pisateljuje, o na zborovanjih žanjejo njegovi duhoviti z izbornim humorjem prepleteni govori viharno odobravanje.

Hofez Chaim — kakor ga ves svet imenuje — se iz verskih razlogov še nikdar ni dal fotografirati ter je pač edini človek na svetu, ki ima pravilen in veljaven potni list brez slike. Poljska vlada je namreč spriču njegovega velikega ugleda pristala na to, da mu izda tak potni list in je posredovala tudi pri avstrijski vladi, da ga je kot polnovernjavnega priznala. Tako bo Hofez Chaim na septemberskem kongresu ena najzanimivejših osebnosti.

Sploh na kongresu ne bo manjkalo zanimivosti. Tako bo na dnevnem redu točka o povrnitvi maranov ("prekletih") v židovsko vero. Marani so tisti del španskih židov, ki se je za časa velikega preganjanja v srednjem veku pokatoličnil (ostali so se izselili). To se je zgodilo le na zunaj, dejansko pa so živeli ti židje še dalje po Mojzesovi postavi. Sedaj so se marani obrnili na rabinski svet s prošnjo, da bi jih znova sprejel v židovsko versko občestvo, toda brez vseh predpisanih formalnosti, češ, da je bil njihov krst izsiljen in zato neveljaven, tako da sploh niso nehali biti židje. O tem bo sedaj odločil kongres.

Nadaljna zanimiva točka dnevnega reda bo vprašanje, ako se smejo židovske žene, katerih možje so v svetovni vojni brez sledi izginili, v drugo poročiti. Kolikor je znano, je rabinski svet proti temu; pač pa hoče uvesti akcijo, da se zagotovi tem ženam socialna pomoč.

GOLOBJA TEKMA.

Zveza nemških gojiteljev golobov pismož je organizirala tekmo svojih krilatih gojenecv iz Budimpešte v Nemčijo. 347 društev z zveze je zastopanih in so odposlala v madžarsko prestolico 15.000 golobov v 31 vagonih. Zjutraj ob 5. jih bodo spustili, v zgodnjih popoldanskih urah pa bodo najhitrejši že preleteli nemško mejo. (2861)

ZAHRTEN UMOR V IŠKI LOKI

Ženska umorila svaka v spar. ju. — Njen mož, brat umorjenega, sokrivec.

Iška Loka, 17. avgusta. — Izanska okolica, posebno pa prijazna vasica Iška Loka, je pod vtisom groznega zločina, ki so ga orožniki odkrili te dni, ki pa je bil izvršen že pred meseci. Vest o tem umoru so danes dopoldne prinesli Izanci tudi v Ljubljano, kjer je vzbudila enako pozornost.

Ravnokar odkriti zločin je bil marca meseca izvršen nad 51-letnim Martinom Kraljičem rojenim v Iški Loki. Martin Kraljič je bil štirikrat v Ameriki, pred leti pa se je vrnil s precejšnjim kupom denarja v Iško Loko in se nastanil pri svojem bratu Francetu Kraljiču. Francetovo posestvo je bilo precej zadolženo in ga je Martin mogel še pravočasno rešiti. Posodil je bratu in svakinji okoli 175 tisoč dinarjev. Pri Kraljičevih se je pričelo veselo življenje. Martin Kraljič, bogati ameriški stric, jih je zalagal z živili, kupil jima je voz, konje in drugega blaga. Obenem pa je tudi zalezoval bratovo ženo.

Spomladi je nehal z dajati vami in tedaj se je na mah nehala prijateljsko razmerje z bratovo družino. Posebno Martinova svakinja, Marija Kraljič, rojena Japelj in doma iz sosednje vasi Bresta, je pričela Martina zelo črtiti. Marija je zelo odločna ženska, krepka in močna. Imela je svojega moža Franca, ki je bolj mehke narave, v popolni oblasti. Martin je tožil brata in svakinjo za znesek 175.000 dinarjev, ki jima ga je posodil. To je sovraštvo le še povečalo. Pred sodiščem pa so se za denar pobotali, namreč, da plača brat Francu 25.000 dinarjev, povrh tega pa mu mora dajati vse življenje hrano in stanovanje, v slučaju pa, da Martin s hrano ne bi bil zadovoljen, mu morata Franc in Marija plačevati letno 5000 dinarjev. Martin je dal svoje pravice tudi intabulirati.

Svakinja Marija pa tudi s tem ni bila zadovoljna. Njej je bil Martin napoti in hotela se ga je znebiti. Večkrat se je izrazila napram sosedom, da "bo tega h... že spravila s pota!" Svojo tajno namero je tudi izvršila in sicer dne 25. marca. Ko je odšel Martin spat v hlev, kjer je hitro zaspal, je okoli 11 zvečer vstala, se splazila v hlev in svaka spečega večkrat udarila s sekuro po glavi in sicer s sence. Martin je bil najbrže že po prvem udarcu mrtev. Zločinka je nato odšla po moža, ki se je kar stresel, ko mu je žena sporo-

čila, kaj je napravila z njegovim bratom. Toda odločna žena mu je ukazala, naj ji pomaga spraviti Martinovo truplo v kaščo. Franc jo je pohlevno ubogal. V kašči sta imela Martinovo truplo skrito 24 ur. Drugega dne, 26. marca zvečer, sta zapregla konja, naložila bratovo truplo na voz in ga zapeljala na pol ure oddaljeni travnik ob Išci ter ga tam zakopala v podgri meter globok grob tik vode.

Sosedom, ki so takoj pogręšali Martina, sta pripovedovala, da ga sama pogręšata, da je Martin najbrže odšel na tihem v Ameriko, morda v Švico, Francijo ali kam drugam. Ko so orožniki poizvedeli, da Martin pri oblasteh sploh ni nikdar v zadnjem času prošil za potni list, so pričeli sumiti — enako tudi vaščani sami, — da je bil nad Martinom Kraljičem izvršen umor. Nad 30-krat so v zadnjih dveh mesecih orožniki zaslišali Franceta Kraljiča in stvar se je čimdalje bolj bližala razjasnitvi. Dne 16. avgusta pa so orožniki še enkrat temeljito in ostro

zaslišali Franceta Kraljiča. Franc se je po dolgem obotavljanju in zapletanju v protislovja udal in skesano priznal: "Jaz ga nisem, žena je Martina ubila." Nato je povedal vse, kako se je umor izvršil. Orožniki: narednik Poštovan, narednik Klemenc in kaplar Krese so odvedli Kraljiča na travnik ob Išci in tu je pokazal mesto, kjer je bil Martin zakopan. Franc Kraljič je bil aretiran, z njim pa tudi žena Marija. V petek popoldne so pripeljali orožniki v ljubljanske zapore Marijo, ki je ves čas zatrdjevala svojo nedolžnost in se vedla zelo histerično, kake tri ure za njo pa so privedli še njenega moža.

Danes je odšla na lice mesta sodna komisija, ki so jo tvorili preiskovalni sodnik dež. sodni svetnik dr. Stojkovič, zapisnikar Špunt in sodna zdravniška dr. Puher in dr. Bežič. Komisija je dala truplo odkopati. Truplo je že popolnoma razpadlo, na lobanji pa so se poznali še močni udarci na sencih, prizadejani s topim orodjem.

Z zločinom Franca in Marije Kraljičeve se bo bavilo eno prihodnjih zasedanj ljubljanske porote.

ŠIRITE AMER. SLOVENC!

Telefon raste z deželo.

TELEFONA se zelo mnogi poslužujejo. Najbolj skromni dom je odvisen od njega v slučaju potrebe, za izdajanje naročil, ali pa, da si vzdrži prijateljstvo. Cilj Bell Sistema je, da napravi telefonsko službo tako dobro in za tako nizko ceno, da se jo lahko splošno vpelje in se s tem ustvari prijetnejše in boljše življenje.

Bell Sistem je porabil več kakor 550 milijonov dolarjev v tem letu — eno in polkrat več, kakor je stal Panama kanal, — za nove naprave in izboljške. Ta program je del ideala, ki stremi za tem, da bo lahko vsakomur in povsod se pogovoril hitro in z malimi stroški v vsakomur in na vsak kraj. V Bell sistemu se nikoli ne miruje.

ILLINOIS BELL TELEPHONE COMPANY
BELL SYSTEM
One Policy - One System - Universal Service

PALACZEVO POGREBNIŠKI DOM

Naša postrežba je brezplačna, kar se tiče rabljenja naše mrtvašnice. — Prevažamo umrle osebe iz vseh delov mesta in okrajev v našo mrtvašnico. — Naše pogrebne cene za pokope, so najnižje, ki mogoče. — Naši avtomobili so na razpolago za vse slučaje. — Telefonska služba dan in noč. — Obrnite se v vseh zadevah na nas!

FRANK E. PALACZ,
Registrovani embalmier.
1916 West 22nd Street Chicago, Illinois.
(near Lincoln Street)
Telephones: Canal 1267. — Residence: Rockwell 4882 in 8740.

5 DNI NA OCEANU

v ali iz
JUGOSLAVIJE
na Cherbourg ali Bremen s največjimi in najhitrejšimi nemškimi parobrodama
BREMEN EUROPA
SAMO 7 DNI DO JUGOSLAVIJE
Znižane cene v tretjem razredu tja in nazaj. — Priročna in ugodna železniška zveza z vsemi deli Evrope. Redna tedenska plovba z drugimi priljubljenimi Lloydovimi parniki.
Za povratne izkaze in za druga pojasnila se posvetujte s svojim lokalnim zastopnikom ali
NORTH GERMAN LLOYD
130 W. Randolph St., Chicago

IZ DOMOVINE.
Huda nesreča.
V ponedeljek dne 12. avg. se je v Dravljah pripetila huda nesreča, katere žrtev je bil 5-letni Slavko Barešič. Popoldne je šel s svojim 7-letnim bratom in sosedo v vas k Jerincu. Sosedo se je zapletla v razgovor in ni pazila na otroka. Mala dečka sta stikala okoli po drvarnici in po dvorišču. Nazadnje je mali Slavko zapazil nekak stroj za čufanje žime in morske trave. Deček se je pričel igrati s strojem in vrteči nevarno igračo, ter z rokotipati v notranjost stroja. Naenkrat so ga valjarji zgrabili za desno roko, mu jo stisnili in potegnili skozi. Na oni strani so mu jo pričeli železni kaveljni trgati in jo razrgali do zapestja. Na njegov jok so od vseh strani prihiteli ljudje in komaj potegnili dečku roko iz stroja. Skoro nezavestnega so prepeljali v bolnišnico.

Smrtna kosa.
V ljubljanski bolnici je umrl Miha Kocjan, z Dragatusa v Belikrajini. — V Podkrajju je preminul veleposelnik Anton Wetz. — V St. Lovrencu na Pohorju je umrl sodni svetnik Anton Morocutti. — V Rušah pri Mariboru pa Josipina Gugol, vdova.

Ameriški senator v Sarajevu.
Prejšnji teden je prišel v Sarajevu senator ameriškega kongresa Louis Crampton s svojim sinom. Ogledal si je mesto, zanimal ga je zlasti muzej.

Kobilice delajo veliko škodo.
V neposredni bližini Laškega, to je v Jagočah, Brstovniku, Rifengozdu, Ladenravni in Slomniku itd. so se zopet pojavile v velikem številu kobilice, ki so požrle zeleno listje z dreves tako, da celi gozdovi kažejo gola rebra in rjavo barvo. Od leta do leta zavzemajo kobilice večji obseg.

V NAJEM

oddam dve sobi s hrano ali brez hrane. — Na hrano se sprejme pa več ljudi. Postrežba točna — hrana domača. — Vprašajte pri Leo Mladič, 1941 W. 22nd St., Chicago, Ill. (2869)

VOZNI RED PARNIKOV

Za one, ki so v teku prihodnjih par mesecev namenjeni v stari kraj, navajamo tu odhod najboljših parnikov iz New Yorka:

- 4. sept. Mauretania — Cherbourg
- 6. " Ile de France — Havre
- 7. " Leviathan — Cherbourg
- 7. " New York — Cherbourg
- 10. " Saturnia — Trst
- 11. " Aquitania — Cherbourg (srednje evropski izlet)
- 12. " Bremen — Bremen
- 13. " Paris — Havre
- 14. " Majestic — Cherbourg
- 14. " Berengaria — Cherbourg
- 18. " Geo. Washington — Bremen
- 20. " France — Havre
- 20. " Olympic — Cherbourg
- 21. " Milwaukee (nov) — Hamburg
- 25. " Mauretania — Cherbourg
- 25. " Leviathan — Cherbourg
- 27. " Ile de France — Havre (jesensko skupno-potovanje)
- 28. " Vulcania — Trst
- 28. " Berlin — Bremen
- 2. okt. Aquitania — Cherbourg
- 4. " Paris — Havre
- 4. " Majestic — Cherbourg
- 4. " Bremen — Bremen
- 5. " St. Louis — Hamburg
- 9. " Berengaria — Cherbourg
- 12. " Olympic — Cherbourg
- 16. " Saturnia — Trst
- 18. " Ile de France — Havre
- 19. " Deutschland — Hamburg
- 25. " Paris — Havre
- 25. " Bremen — Bremen
- 25. " Milwaukee — Hamburg
- 25. " Majestic — Cherbourg
- 31. " Muenchen — Bremen

Za vsa nadaljna pojasnila glede cen kart, potnih listov in drugih zadev se obrnite na

PRUDENTIAL BANK
(Prej — ZARAJŠEK & ČESARK)
622 Ninth Ave., cor. 44th St., New York, N. Y.

Poštna hranilnica KRALJEVINE SRBOV, HRVATOV IN SLOVENCEV
sprejema hranilne vloge
z 6% obresti
ZA VLOGE JAMČI DRŽAVA.
Denar se pošilja z pošto nakaznico "money order". Ravno tako se more po pošti poslati denar tudi svoji rodbini v stari kraj. Dolarji se zamenjajo po uradnem borznom tečaju brez kakoršnega koli odbitka.
Zahtevajte brezplačna navodila!
POŠTANSKA ŠTEDIONICA,
BEOGRAD, EUROPA.

SIR H. RIDER HAGGARD:

KLEOPATRA

Iz angleščine prevlel: Jos. Poljanec.

Iznova sem pogledal. Videl sem Kleopatru, ki je sedela v galeji z zlatim krovom, in s pozornimi očmi opazovala boj. Tedajci sem uprl svojega duha vanjo, tako da ji je bilo, kakor da sliši glas mrtvega Harmakisa, ki ji je zvenel po ušesih.

"Beži, Kleopatra," je mislila, da sliši, "beži ali pogini!"

Divje je pogledala kvišku in zopet je slišala klic mojega duha. Naenkrat jo je obšel silen strah. Zaklicala je mornarjem, da naj razvijajo jadra in dajo njenemu brodovju znamenje, da naj se obrne. Čudeč se, a nič kaj neradi so storili, kakor je velela, in so z vso naglico pobegnili z bojišča.

Tedaj se je pri prijatelju in sovražniku vzdignilo veliko vpitje.

"Kleopatra je zbežala! Kleopatra je zbežala!" In videl sem, da je Antonijevo brodovje zadelo razdejanje in polom, nato pa sem se zbudil.

Minuli so dnevi in zopet se mi je prikazal oče in mi rekel:

"Vstani, sin moj! Ura maščevanja je prišla! Tvoji načrti se niso izjalovili! Tvoje prošnje so bile uslišane. Ko je Kleopatra sedela v bitki pri Akciju na svoji ladiji, so bogovi naredili, da je njeno srce obšel strah, tako da je menila, da sliši tvoj glas, ki ji veli, da naj beži ali pogine, in je pobegnila s celim svojim brodovjem. Antonijevo moč na morju je sedaj strta. Pojdi in stori, kakor ti bo položeno v srce."

Zjutraj sem se ves začuden zbudil in se podal k vhodu v grobnico in sem zagledal poslanca Kleopatre, ki so prihajali po dolini in z njimi rimska straža.

"Kaj hočete zopet od mene?" sem jih vprašal resnobno.

"Prinašamo ti sporočilo Kleopatre in velikega Antonija," je odgovoril njihov poveljnik in se globoko priklonil pred menoj; vsi so se me namreč silno bali. "Kraljica ti ukazuje, da prideš k njej v Aleksandrijo. Mnogokrat je že poslala po tebe, a ti nisi hotel iti. Sedaj ti ukazuje, da pridi in to hitro, ker zelo potrebuje tvoj svet."

"Ako pa rečem, da ne grem, vojak, kaj pa potem?"

"Potem je moje povelje, presveti Olimp, da te s silo pripeljemo tja."

Na te besede sem se na glas zasmejal. "S silo, bedak! Ne rabi napram meni takih besedi, sicer te pri tej priči udarim, kjer si. Vedi namreč, da znam tudi ubijati, kakor znam zdraviti!"

"Oprost, prosim te!" je odgovoril in se zdrznil. "Govorim samo ono, kar mi je zapovedano."

"Dobro, saj vem, poveljnik. Ne boj se. Grem!"

Takò sem še taisti dan z Atuo odšel na pot. Da, in odšel sem tako skrivši, kakor sem bil prišel, in grobnica božanskega Ramzesa me ni več videla. In seboj sem nesel ves zaklad svojega očeta Amenemheta; ni me namreč bila volja, da bi bil šel v Aleksandrijo praznih rok in kot prosilec, ampak kot jako premožen in ugleden človek. Spotoma sem izvedel, da je Antonij sledil Kleopatrinu in v resnici pobegnul izpred Akcija in tako sem vedel, da se je bližal konec. V temini grobnice pri mestu Tape sem bil namreč predvidel to in mnogo drugih reči in delal načrte, da bi

se tako zgodilo.

Tako sem torej zopet prišel v Aleksandrijo in stopil v hišo blizu vrat kraljeve palače, ki so jo bili zame pripravili.

Še isto noč je prišla k meni Karmion — Karmion, ki je devet dolgih let nisem bil videl.

Četrto poglavje.

Karmion se snide z učenim Olimpom. — Njen razgovor z njim. — Olimp pride h Kleopatrinu. — Kleopatrinu ukazi.

Oblečen v svoje preprosto temno oblačilo sem sedel v sobi za goste v hiši, ki so jo bili zame pripravili. Sedel sem na izrezljanem stolu z levimi nogami in gledal svetiljko, v kateri je gorelo blago dišeče olje, po zavesah s slikami, bogatih sirijskih preprogah — a sredi vsega tega razkošja mi je prišla na misel grobnica, v kateri spita igralca na harfo in ki leži v okolici mesta Tape, in devet dolgih let temne samote in pripravljajna. Tako sem sedel, blizu vrat pa je na preprogi ždela stara Atua. Lasje so ji bili beli kot sneg in sesušen od starosti je bil nagubančeni obraz ženske, ki se me je še vedno oklepala, dasi so me vsi zapustili, in pozabila v svoji veliki ljubezni na moje velike grehe. Devet let je minulo! Devet dolgih let je minulo in sedaj sem se zopet nahajal v Aleksandriji! Zopet sem stal v usojenem krogu stvari, kamor sem prišel iz samotnega pripravljajna, da uničim Kleopatru. Ampak to pot nisem prišel, da bi se mi namera še enkrat izjalovila.

In vendar, kako izpremenjene so bile vse okoliščine! To pot nisem bil udeležen pri celi stvari; moja vloga je bila sedaj samo vloga meča v roki pravice. Nisem mogel več upati, da bi osvobodil Egipt, da bi zasedel prestol, ki mi je šel po vsej pravici. Khem je bil izgubljen in izgubljen sem bil jaz, Harmakis. V drvenju in vrvenju dogodkov je bila velika zarota, ki sem jaz bil njeno središče, pozabljena. Komaj spomin nanjo je bil ostal. Zavesa temne noči se je zgrinjala čez zgodovino mojega starodavnega naroda. Celo njegovi bogovi so se majali, da se zrušijo. V duhu sem že slišal krik rimskih orlov, ko so prhutali nad najbolj oddaljenimi bregovi Sikorja.

Naenkrat sem se predramil iz teh misli in sem velel Atui, da naj poišče zrcelo in mi ga prinese, da bi se ogledal v njem.

In kaj sem videl v njem? Upadel, bled obraz, na katerem se ni prikazal nasmeh; velike oči, ki so postale skoraj prazne, vsled gledanja v temo, ki so zrlje izpod obrite glave kakor votle očesne votline v lobanji; mršavo, šepavo postavo, sesušeno vsled vzdržnosti, tuge in molitve; dolgo divjo brado, sivo kakor železo; drobne roke z modrimi žilami, ki so se venomer tresle kot listje; sključene rame in skrajšane ude. Čas in žalost sta v resnici opravila svoje delo; jaz sam nisem mislil, da sem oni kraljevski Harmakis, v vsem sijaju svoje moči in mladostne lepote, ko sem prvič gledal žensko dražestnost, ki me je uničila. A vendar je v meni gorel isti ogenj kot nekdanje čase; vzlic vsemu nisem bil izpremenjen, kajti čas in žalost nimata moči, da bi izpremenila neumrjočega duha človeka.

SLOVENSKE PLOŠČE.

25069—Stari šotiš Odpr mi dekle kamrico, trio s petjem	75c
25070—Al' me boš kaj rada imela Carlota valček, orkester	75c
25071—Regiment po cesti gre, s petjem Sebelska koračnica, harmonika	75c
25072—Štajerska Moj prijatelj, polka, moški kvartet	75c
25074—Sokolska koračnica Kje je moja, harmonika in kitare	75c
25075—Slovske pesmi V slovo, ženski duet in klavir	75c
25076—En let' in pol Ljubca moja, ženski duet in klavir	75c
25077—Dolenjska polka Štajerski Landler, godba	75c
25078—Dunaj ostane Dunaj Neverna Ančka, harmonika in kitare	75c
25079—Danici Domače pesmi, ženski duet in klavir	75c
25080—Oberitaieriš Slovske poskočni šotiš, godba	75c
25081—Nemški valček Černiška polka, godba	75c
25082—Bod' moja, bod' moja Nebeška ženitev, Anton Shubel bariton	75c
25083—Čez Savco v vas hodiš Sladki spomini, ženski duet in klavir	75c
25084—Nočni čuvaj Pevca na note	75c
25085—Cingel congel So ptičice zbrane, ženski duet in klavir	75c
25086—Še kikelco prodala bom Gor čez jezero, Anton Shubel bariton	75c
25087—Tiha luna, moški kvartet, petje Rojakom, moški kvartet, petje	75c
25088—Takrat v starih časih, moški kvart., petje Pozdrav, moški kvartet	75c
25089—Kje je moj mili dom, narodna, Moja ljubca je. . . narodna, Ant. Šubelj	75c
25090—Megla v jezeru, narodna, Zaspancek, narodna, Ant. Šubelj	75c
25091—Oj pastirčeki, božji ljubljenci, Vsi verni kristjani, božična, poje A. Šubelj	75c
25092—Sveta noč, Sv. Jožef in Marija, božična, poje A. Šubelj	75c
25093—Moja Francka, Potepuh, valček, harmonika	75c
25094—Fantje po polj' gredo, Soča voda, pojeta M. Udovič in J. Laushe	75c
25095—Sladke vijolice, valček, Double Eagle, koračnica, harmonike	75c
25096—Treba ni moje ljubce plavjati, Ko ptičica ta mala, pojeta M. Udovič in J. Lavše	75c
25097—Dekle to mi povej, Pastir, bariton, A. Šubelj	75c
25098—Golobička, polka, Repač, banda, dve harmoniki	75c
25099—Zvedel se mnekaj novega, Micka, ženski duet, Udovič in Lavše	75c
25100—Zagorski zvonovi, narod. pesem, Vsi so prihajali, nar. pesem; poje A. Šubelj	75c
25101—Bleški valovi, valček, Lepa Josefa, polka, harmonika, Špehek	75c
25102—Morje adrijansko, pevsko društvo Zora, Ciciban, bariton Ant. Šubelj	75c
25103—Moj očka ima konjička dva, Urno stopaj; Špehek in sin, harmonike	75c
25104—Gozdčič je že zelen, Po gorah je ivje, petje Udovič in Lavše	75c
25105—Kak ribcam dobro gre, Ciganski otrok, petje, Udovič in Lavše	75c
25106—Al' me boš kaj rada imela, Ljubca moja, kaj si strila, petje, sestri Mihilič	75c
25107—Dobro jutro, ljubca moja, Ko dan se zaznava, žensko petje, duet	75c
25108—Od kje si dekle ti doma, valček Zgaga polka, Lovšin, harmonika	75c
25109—Je pa davi slanica padla Pojmo na Štajersko, A. Šubelj in A. Madič	75c
25110—Ljubca, kod si hodila, Čez tri gore, petje, A. Šubelj in A. Madič	75c
25111—Leži, leži ravno polje, Dobro jutro, hišni očka, petje zbor "Domovina"	75c
25112—Oh, ura že bije, duet, Narodne pesmi, M. Udovič in J. Lauše	75c
25113—Iz dolenjskih gor, polka, Zapeljivka, valček, harmonika, Lovšin	75c

Manj, kakor TRI plošče ne razpošljamo.

Naročilom priložite potrebni znesek. Pri naročilih manj kakor 5 plošč, računamo od vsake plošče po 5c za poštino. Ako naročite 5 ali več plošč, plačemo poštino mi. — Pošljamo tudi po C. O. D. (poštne povzetju), za kar računamo za stroške 20c od pošiljatve. — Naročila blagovolite poslati naravnost na

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET CHICAGO, ILL.

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Bodli so v oči.

Neoficijalna ameriška delegacija v Rusiji si je ogledala tudi kronsko zakladnico nekdanjih carjev. Bajje je tam draguljev za 264 milijonov dolarjev. Ne pove se, ali sovjetska vlada teh še ni mogla spraviti v potrebni drobiž, ali pa je vendarle še malo patriotična za take zgodovinske spominke. Vsekako so biserji bajje silno bodli Amerikance v oči. Razume se. Blišča nikoli ni zadosti. Nekaj sijaja pa le pride še v Ameriko, Amerikanecem v veselje, sovjetski vladi pa v tolažbo pri hudi denarni suši. Poročilo pravi: "Amerikanci so pokupili že več umetniških slik in drugih dragocenosti od sovjetske vlade." Obema bo pomagano. Rusija pa otopana, in "sovjetska vlada," podomače judovska kananja hoče Rusijo spraviti na kant.

Znat se mora.

He, he. Naj bo povedano v "trunkarskem jeziku", ako morda slovensko ne razumejo. To robo — trunkarski jezik — je h koroškemu jeziku priboril g. Molek, kar je pač povsem naravno, saj je "največji pisatelj" in ni ga zlomka, da bi ne hrepel tudi še po kakih drugih časti. To so mušice.

Članek v št. 174. Prosvete ima naslov "Izobrazba s kolom" in se suče okoli znane "erknjene svinje." Roba precej podahne, in treba je kadi, da se odstrani duh in dim ljudem gre v oči. Poleg tega je v zadregi prikladen oni krik: Držite tatu!

Zadeva s erknjeno semjo naj se pojasni tako ali tako, je vse eno. Pomeni le posamezno episodo, dogodek, kakršni se v ti ali drugi obliki večkrat dogajajo. Izbruhne neka surovost, nasilje, podivjanost, kar vse pomeni, da ni izobrazbe.

Razume se da se gospoda v Čhingu brani vsake odgovornosti za kake sirovosti. Še več. Vsaj jaz rad pripoznam, da ta gospoda prav vsako sirovost obsoja, se nad njo zgraža, odklanja. Vse lepo.

Ampak poleg kake fizične sirovosti, dejanskega nasilstva grobege zmiranja in zasramovanja je še nekaj, kar se prikazuje v neki finezi, zunanji olik, v luči neke opravilne ogorčenosti. In prav tak je članek "Izobrazba s kolom."

Članek začne pri prosvetni akciji, o kakršni se je govorilo na katoliškem shodu. Tenor vsega članka je ta, da sirovosti neotesnosti, podivjanja, grda nasilstva, kakršna bi bila tudi zadeva s erknjeno svinjo, ako je taka, so vse le posledice starokrajske, nasilne, prisiljene klerikalne, duhovniške, verske, katoliške vzgoje in se socialisti in ves socializem pri tem tako nedolžno kakor novorojeno dete, kajti ti socialisti in Prosveta še posebno učijo in razširjajo le "pravo prosveto, in ta ne učijo boja na pest in nož. To ni namena našega (socialističnega) boja,

defenzivnega niti ofenzivnega. Naš boj je boj z besedo, z argumentom, z razumom. . . . Gótovo so morali na kolnih zahvaljevati naravo, da so dobili "argument," celo dva so dobili, in sicer enega na shodu v "brani s pestmi" in drugega pri Rev. Severoviču v "boju na noževu". Prav pasja sreča.

Ampak tudi ta sreča je pač le pesja. Ker bi utegnulo tudi med čitatelji Prosvete biti precej razumnih ljudi, ki bi izraze "s pestmi", "na noževu" razumeli tako, kakor se morajo umeti in razumeti namreč za skrajno odločnost v načelih, kakoršno rad propagira tudi

g. Molek, mora se napeti najhujša struna o klerikalni prosveti. Tako-le udari g. Molek na to struno:

"To je klerikalna prosveta! To je barbarska prosveta, ki si osvaja tla s pestjo, kolom in nožem, če ne more prodati drugače! Saj je tudi hrvaški katoliški pop Severovič javno zapisal "makar in na noževu," ako drugače ne gre. To je tista "prosveta," ki se vleče kakor krvava nit skozi stoletja zgodovine. Ako bi kdo mogel zložiti glave žrtev te "prosvete" na en kup, bi bil višji kot je Triglav." He, he. Špraha je zelo krepka, in katoliška cerkev je pri mrtvaških glavah zelo potrpežljiva, tiha, se ne gane, ne protestira. . . in se ji lahko na papirju natveza, kar je komu drago. To je najlažja pot. Sicer naj bo g. Molek uverjen da se nekot t cerkev zglaš, in ne vem, če bo njemu tedaj to ljubo. Nekaj ljudi utegnejo mrtvaške glave in kravava nit in klerikalna prosveta in barbarična prosveta pridobiti, ker so tako čez glavo v istem srdu, a marsikdo bo zmajal z glavo, in posumil, da mora za takimi izbruhi srda nekaj tčati. V tem slučaju tiči malo sitna roba — erknjene svinje.

Držite tatu. Niti g. Molek sam ni na jasmem, kako bo erknjena svinja izpadla. Treba pa si je zavarovati hrbet že naprej. In zato g. Molek zopet udari in si umije roke v nedolžnosti, kajti tudi kaka erknjena svinja je le sad — barbarične in klerikalne vzgoje in prosvete. Treskne:

"Če je dogodek o erknjeni svinji, katero je pater Odilo privlekel na svoj "vseslovenski" shod, resničen, ima tudi ta cvet sirovosti svoje korenine v oni lepi vzgoji, ki se je vršila v znamenju pesti, palice, kola, groženj in strahu božjega. Vse kar se ni ujemalo z nauki gospodov strahovalcev, je bilo proketo in zasmejavano na vse ostudne načine. . . "Bežte, bežte. Kdo vam to verjame? Ali res mislite, da bodo ljudje požrli vse, kar spravite na potrpežljivi papir? Kol in palico in zasramovanje in strahovanje vidite, ker vse to potrebujete, da si zavarujete hrbet.

Pa pride zopet na dan zelo zanimiva psihološka prikaženje. Molek in Garden sta postala čikaška Diozkura.

G. Molek razodeva svojo notranost tako-le:

"Marsikdo izmed nas je bil v mladih letih pripravljen na en sam migljaj — pod hipnozo strahovalcev — narediti vsako sirovost ali nasilnost pod pretvezo, da "brani" sistem in organizacijo svoje vzgoje. Človeka hladne krvi se toliko ne prime, toda ljudje temperamenta vlečejo posledice take vzgoje skozi vse svoje življenje — in tedaj se lahko zgodi, da pade pest tudi po vzgojiteljih." He, he.

Kdo je hišni gospodar? Tujec: "Ali imam čast govoriti z gospodarjem te hiše?"

Mož: "Obzljajem, moje žene ni doma!"

PREVOZ - DRVA - KOLN

Rojakom se priporočamo za naročila za prevoz — drva in prevajanje pohištva ob času selitve.

Pokličite
Telefon: ROOSEVELT 5221.

Louis Stritar

2018 W 21st Place. Chicago, Ill.

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENEK

DOBRO

delo, postržbo in nizko ceno dobite pri nas!

Pišite nam po cene predno oddate naročilo drugam!

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 West 22nd Street,

CHICAGO, ILL.

